

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 11.05.2021 № 10-1

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги
«пакунок малюка»**

Київ 2021

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР	3
ВСТУП	9
I. НОРМАТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА НАДАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ НАТУРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ «ПАКУНОК МАЛЮКА».....	10
II. ОБГРУНТОВАНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ДОПОМОГИ ТА ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЇЇ НАДАННЯ.....	21
III. ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ДИТЯЧИХ ТОВАРІВ ДЛЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ НАТУРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ «ПАКУНОК МАЛЮКА» ПРИ НАРОДЖЕННІ ДИТИНИ	27
IV. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ.....	31
4.1. Придбання у 2018–2019 роках «пакунка малюка» із залученням міжнародної організації.....	32
4.2. Закупівля «пакунка малюка» у 2020 році із залученням ДУ «Професійні закупівлі»	36
4.3. Виплата грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунка малюка» у 2020 році	38
4.4. Придбання «пакунка малюка» у 2020 році із залученням міжнародної організації.....	39
4.5. Стан внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів.....	46
V. СОЦІАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ	48
ВИСНОВКИ.....	52
ПРОПОЗИЦІЇ.....	58
ДОДАТОК	62

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ / АБРЕВІАТУР

БКУ	- Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456 (зі змінами та доповненнями)
Закон № 922	- Закон України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі»
Закон № 2811	- Закон України від 21.11.1992 № 2811 «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (зі змінами та доповненнями)
Постанова № 172	- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2020 № 172 «Деякі питання забезпечення дитини при народженні одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка»
Постанова № 427	- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 427 «Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства»
Постанова № 512	- Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512 «Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»
Постанова № 744	- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744 «Деякі питання реалізації пілотного проекту з монетизації одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»
Постанова № 1180	- Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180 «Деякі питання надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»
Постанова № 1216	- Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій»
Порядок № 153	- Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153
Порядок використання № 172	- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення дитини при народженні одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 172
Порядок забезпечення № 172	- Порядок забезпечення дитини при народженні одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» за рахунок коштів державного бюджету, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 172
Порядок надання № 512	- Порядок надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затверджений постановою Кабінету Міністрів України

від 20.06.2018 № 512

Порядок фінансування № 512	- Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» за рахунок субвенції з державного бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю І чи ІІ групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю І групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512
Порядок та умови № 744	- Порядок та умови реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020-2021 роках, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744
Порядок використання № 1180	- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180
Порядок надання № 1180	- Порядок надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180
Перелік товарів № 1025	- Перелік дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини, затверджений наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025 (зареєстровано в Мін'юсті 19.07.2018 за № 845/32297)
ДСанПіН 3.3-182-2012	- Державні санітарні норми та правила «Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові. Основні гігієнічні вимоги», затверджені наказом МОЗ від 29.12.2012 № 1138 (зареєстровано в Мін'юсті 09.01.2013 за № 86/22618)
ДСТУ ГОСТ 19917:2016	- ДСТУ ГОСТ 19917:2016 «Меблі для сидіння та лежання. Загальні технічні умови», прийняті наказом ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 26.04.2016 № 122

Меморандум	- Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів і Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй у сфері соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства, підписаний Міністром соціальної політики А. Ревою 12.07.2018
Проект № 3919	- Проект міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні» від 20.08.2018 № 3919
Проект № 4628	- Проект міжнародної технічної допомоги «Сприяння захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства» від 06.01.2021 № 4628
АМКУ	- Антимонопольний комітет України
Державна установа	- Державна установа «Професійні закупівлі»
КМДА	- Київська міська державна адміністрація
КНП	- комунальне некомерційне підприємство
Мінсоцполітики	- Міністерство соціальної політики України
Мінфін	- Міністерство фінансів України
Мінекономрозвитку	- Міністерство економічного розвитку і торгівлі
ОДА	- обласна державна адміністрація
ООН	- Організація Об'єднаних Націй
Субвенція	- Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку, у частині видатків на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»
ЮНІСЕФ	- Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй
ЮНОПС	- Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів
UNGM	- UNITED NATIONS GLOBAL MARKETPLACE

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (далі – аудит): статті 4, 7 і 15 Закону України «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2021 рік, доручення для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 30.09.2020 № 18-46.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ щодо обґрунтованості планування, розподілу, своєчасності і повноти перерахування, ефективності та законності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів; виявлення і оцінка ризиків, які перешкоджають досягненню цілей бюджетних програм; пошук можливостей для удосконалення управління бюджетними коштами.

Предмет аудиту:

1. Кошти державного бюджету за **КПКВК 3511340** «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку» у частині видатків на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2018–2019 роках; за **КПКВК 2501030** «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» у частині видатків на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020–2021 роках.

2. Нормативно-правові, розпорядчі акти та інші документи, які регламентують порядок планування, розподілу, надання та використання коштів державного бюджету на відповідну мету; статистична, фінансова, бюджетна звітність та інформація про стан надання та використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

Масштаб аудиту: аналіз та перевірка правильності визначення та розподілу, своєчасності і повноти перерахування та використання коштів державного бюджету у 2018 році – **550,7** млн грн, 2019 – **1 292,4** млн грн, 2020 – **701,3** млн грн, 2021 – **1 478,4** млн гривень.

Об'єкти аудиту: Мінсоцполітики, Мінфін та **32** об'єкти контролю в регіонах: в м. Києві – департамент соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), управління соціального захисту населення Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, управління соціального захисту населення Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації, КНП «Київський міський пологовий будинок № 5» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КНП «Перинатальний центр м. Києва»

виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації); **Вінницькій області** – департамент соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації, департамент соціальної політики Вінницької міської ради, КНП «Вінницький міський клінічний пологовий будинок № 1», КНП «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини»; **Дніпропетровській області** – департамент соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Лівобережне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради, Центральне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради, КНП «Міська клінічна лікарня № 9» Дніпровської міської ради, комунальне підприємство «Дніпропетровський обласний перинатальний центр зі стаціонаром» Дніпропетровської обласної ради; **Львівській області** – департамент соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації, Сихівський відділ соціального захисту управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, Шевченківський відділ соціального захисту управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр», КНП «Пологовий клінічний будинок № 1 м. Львова», КНП «3-я міська клінічна лікарня м. Львова»; **Одеській області** – департамент соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації, КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради та його структурний підрозділ Одеський обласний пологовий будинок, КНП «Пологовий будинок № 1» Одеської міської ради, КНП «Пологовий будинок № 5» Одеської міської ради, КНП «Пологовий будинок № 7» Одеської міської ради; **Харківській області** – департамент соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації, КНП «Міський перинатальний центр» Харківської міської ради, КНП Харківської обласної ради «Обласний клінічний перинатальний центр», КНП «Міський клінічний пологовий будинок № 6» Харківської міської ради, управління соціального захисту населення адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради, управління соціального захисту населення адміністрації Немишлянського району Харківської міської ради, управління соціального захисту населення адміністрації Індустріального району Харківської міської ради.

Надсилення запитів до **41** центрального і місцевого органу влади та суб'єкта господарювання¹.

---

¹ Секретаріат Кабінету Міністрів України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерство охорони здоров'я України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна податкова служба України, Антимонопольний комітет України, Постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй, Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів, обласні та Київська міська державні адміністрації, АТ КБ «ПриватБанк», ДУ «Професійні закупівлі», ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна», ТОВ «Ю-КОНТРОЛ», ТОВ «СКАЙ ТРЕЙД УКРАЇНА», ТОВ «ТК-Домашній текстиль», Приватне підприємство «Ярослав».

Критерії оцінки:

ефективності використання коштів:

продуктивність – співвідношення між результатами діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів і використаними для досягнення таких результатів коштами бюджету;

результативність – встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності розпорядника та одержувача бюджетних коштів запланованим результатам;

економність – встановлення стану досягнення розпорядником та одержувачем таких коштів запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

законність – дотримання нормативно-правових актів при прийнятті управлінських рішень уповноваженими органами державної влади та органами місцевого самоврядування в процесі розподілу та використання коштів державного бюджету;

законності прийняття управлінських рішень – відповідність вимогам законодавства управлінських рішень, що приймалися уповноваженими органами в процесі планування, розподілу і використання бюджетних коштів;

внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту – спроможність системи внутрішнього контролю та підрозділів внутрішнього аудиту розпорядників бюджетних коштів забезпечувати законне та ефективне використання таких коштів.

Період, охоплений аудитом: 2018–2020 роки та I квартал 2021 року.

Методи проведення аудиту:

✓ аналіз нормативно-правових, розпорядчих актів та інших документів, що визначають порядок встановлення, надання, розподілу та використання коштів державного бюджету;

✓ аналіз методів організації роботи об'єктів аудиту щодо забезпечення ефективного планування та використання коштів державного бюджету;

✓ документальна та фактична перевірки використання коштів державного бюджету;

✓ аналіз результатів діяльності об'єктів аудиту щодо розподілу та використання коштів державного бюджету;

✓ аналіз показників статистичної, фінансової, бюджетної звітності, що стосується предмета аудиту;

✓ отримання пояснень посадових осіб об'єктів аудиту;

✓ аналіз публікацій у засобах масової інформації, офіційних інтернет-представництвах тощо.

За результатами контрольних заходів складено **34** акти.

ВСТУП

Статтею 51 Конституції України встановлено, що **сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.**

Основним міжнародним документом, що визначає стандартні вимоги до забезпечення прав дитини, є Конвенція ООН про права дитини, яка має обов'язкову силу для держав, що її ратифікували². Вхідження України в Європейський Союз передбачає імплементацію європейських стандартів і підходів до забезпечення прав дітей, основні напрями яких визначено Стратегією Ради Європи з прав дитини (2016–2021 роки).

З метою імплементації положень Конвенції ООН про права дитини, розбудови ефективної системи захисту прав та інтересів дитини на рівні територіальної громади в умовах децентралізації, створення дружнього до дітей середовища відповідно до міжнародних стандартів та пріоритетів Стратегії Ради Європи з прав дитини (2016–2021 роки), а також досягнення Цілей Сталого Розвитку, затверджених Резолюцією Організації Об'єднаних Націй 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», у частині дотримання прав дітей, постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 453 затверджено Державну соціальну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року.

Заходами з виконання цієї програми передбачено, зокрема, **створення сприятливих умов для життя та розвитку дитини; зміцнення інституту сім'ї та формування відповідального батьківства.**

З цією метою Кабінетом Міністрів України в травні 2018 року ухвалено рішення погодитися з пропозицією Мінсоцполітики щодо реалізації пілотного проєкту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства шляхом запровадження в межах державної допомоги сім'ям з дітьми з **1 вересня 2018 року надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».**

Право на отримання такої **безповоротної адресної соціальної допомоги** отримали **сім'ї**, у яких народилася живонароджена дитина, у разі відсутності обох батьків – **родичі**, які в установленому порядку забирають дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, **усиновлювачі, опікуни, прийомні батьки, батьки-вихователі або патронатні вихователі** новонародженої дитини³.

Видачу допомоги передбачено здійснювати у пологовому будинку або іншому закладі охорони здоров'я або за місцем перебування/проживання новонародженої дитини.

Вартість допомоги встановлено на рівні не більше як **5000 грн**, а починаючи з 24 жовтня 2020 року – трьох розмірів прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, що станом на 1 січня 2021 року дорівнює

---

² Конвенцію про права дитини ратифіковано Постановою Верховної Ради Української РСР від 27.02.1991 № 789.

³ Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також особи, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту.

5763 гривні⁴.

Протягом 2020 року надання натуральної допомоги змінювалося на **одноразову виплату грошової компенсації** вартості «пакунок малюка» на кожну живонароджену дитину для придбання дитячих товарів, а з 01.07.2021 є можливість обирати між отриманням натуральної допомоги чи грошової компенсації.

Загалом протягом 2018–2020 років на надання допомоги спрямовано **2544,4 млн гривень.**

Зважаючи на значні обсяги видатків з державного бюджету на надання державної допомоги, соціальну значущість цього питання, численні тематичні публікації в засобах масової інформації, а також низку кримінальних проваджень щодо предмета контрольного заходу, проведення аудиту за цією тематикою є актуальним.

Аудит за вказаною тематикою Рахунковою палатою здійснено вперше.

I. НОРМАТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА НАДАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ НАТУРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ «ПАКУНОК МАЛЮКА»

❖ Основні засади надання одноразової натуральної допомоги

Основним законом, який встановлює гарантований державою рівень матеріальної підтримки сімей з дітьми і спрямований на забезпечення пріоритету державної допомоги сім'ям з дітьми у загальній системі соціального захисту населення, є **Закон № 2811**.

У статті 3 Закону № 2811 наведено **шість** видів державної допомоги сім'ям з дітьми, які призначаються.⁵ Включення до цього переліку одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини відбулося шляхом внесення змін до Закону № 2811 у **вересні 2020 року⁶**, тобто до цього періоду надання такої допомоги у складі державної допомоги сім'ям з дітьми згідно із законом не передбачалося.

Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 427 «Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства» передбачено

⁴ Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» розмір прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років з 1 січня встановлено на рівні 1921 гривня.

⁵ Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами; допомога при народженні дитини, одноразова натуральна допомога «пакунок малюка»; допомога при усиновленні дитини; допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування; допомога на дітей одиноким матерям; допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність.

⁶ Закон України від 30.09.2020 № 930 «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»» (набрав чинності 24.10.2020).

надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» **в межах державної допомоги сім'ям з дітьми.**

Відповідно до підпункту «і» пункту 9 частини першої статті 87 БКУ⁷ видатки на допомогу сім'ям з дітьми з 01.01.2020 належать до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України. До цього часу такі видатки належали до видатків, що здійснюються з місцевих бюджетів за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення державних програм соціального захисту.

Отже, Законом № 2811 до вересня 2020 року не було врегульовано питання передбачення в межах державної допомоги сім'ям з дітьми надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». Водночас БКУ дозволяв здійснювати з державного та місцевих бюджетів видатки на допомогу сім'ям з дітьми.

❖ Нормативне врегулювання порядку використання коштів державного бюджету

У періоді, що підлягав аудиту, чинними були чотири постанови Кабінету Міністрів України (таблиця 1), якими визначалися механізми використання коштів державного бюджету для забезпечення при народженні дитини одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» або грошовою компенсацією вартості такої допомоги.

Таблиця 1

Постанови Кабінету Міністрів України, якими визначалися механізми використання коштів державного бюджету для забезпечення при народженні дитини одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» або грошовою компенсацією вартості такої допомоги

Реквізити постанови Кабінету Міністрів України	Порядки, які затверджені постановою
Постанова № 512 ⁸	<p>Порядок надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»</p> <p>Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» за рахунок субвенції з державного бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, тимчасової державної допомоги дітям, тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, допомоги по догляду за особами з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку</p>

⁷ У редакції зі змінами, внесеними Законом України від 14.11.2019 № 293 (набрання чинності 01.01.2020).

⁸ Набрала чинності з 06.07.2018.

Реквізити постанови Кабінету Міністрів України	Порядки, які затверджені постановою
Постанова № 172 ⁹ (скасовано на підставі Постанови № 744 як таку, що не реалізована)	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення дитини при народженні одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка»
	Порядок забезпечення дитини при народженні одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» за рахунок коштів державного бюджету
Постанова № 744 ¹⁰	Порядок та умови реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020-2021 роках
Постанова № 1180 ¹¹	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»
	Порядок надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»

• Так, у 2018 році Постановою № 512 затверджено порядок фінансування видатків місцевих бюджетів на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» за рахунок Субвенції.

У **Порядку фінансування № 512** визначено механізм фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» за рахунок коштів Субвенції, зокрема в пункті 10¹² зазначено, що субвенція спрямовується на здійснення заходів з надання допомоги «пакунок малюка» згідно з **Меморандумом** та проектних угод, укладених між головним розпорядником та ЮНОПС, на умовах співфінансування в межах реалізації проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні».

У Меморандумі від 12.07.2018 (до змін) як рамковому документі про наміри¹³ передбачено обов'язки сторін (Мінсоцполітики, ЮНОПС, ЮНІСЕФ). Зокрема, на ЮНОПС покладено зобов'язання зі здійснення заходів з **формування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», укладення проектних угод з реципієнтами виконавців ініціатив.**

⁹ Набрала чинності з 04.03.2020.

¹⁰ Набрала чинності з 22.08.2020.

¹¹ Набрала чинності з 04.12.2020.

¹² У редакції Постанови № 512 зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 618.

¹³ Відповідно до пункту 14 Порядку № 153 меморандум подається у складі документів для державної реєстрації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги.

Відповідно до змін, внесених до Меморандуму в серпні 2018 року¹⁴, документ доповнено пунктом: Уряд бере на себе щонайменше таке зобов'язання, як **здійснення співфінансування реалізації ініціатив у межах державної допомоги сім'ям з дітьми.**

Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153. Відповідно до пункту 2 цього порядку¹⁵ **міжнародна технічна допомога** – фінансові та інші ресурси та послуги, що згідно з міжнародними договорами України **надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі** з метою підтримки України.

У пункті 3 Порядку № 153 наведено види залучення міжнародної технічної допомоги: будь-яке майно, необхідне для забезпечення виконання завдань проектів (програм), яке ввозиться або набувається в Україні; роботи і послуги; права інтелектуальної власності; фінансові ресурси (гранти) у національній чи іноземній валюті; інші ресурси, не заборонені законодавством, у тому числі стипендії.

Відповідно до змін, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 № 725 до Порядку № 153, що набрали чинності 13.09.2018 та діють до цього часу, поняття «проект» доповнено словами «у тому числі співфінансування з інших джерел» та викладено у такій редакції: «проект – документ, яким визначаються спільні дії учасників проекту (донорів, виконавців, бенефіціарів, реципієнтів), а також ресурси, необхідні для досягнення цілей надання міжнародної технічної допомоги, **у тому числі співфінансування з інших джерел, протягом установлених строків».** Водночас у Порядку № 153 не визначено умов такого співфінансування, його частку у кошторисній вартості проекту міжнародної технічної допомоги та джерел походження такого співфінансування.

Отже, на момент внесення змін до Меморандуму (в серпні 2018 року) в частині покладення на Уряд зобов'язання здійснювати співфінансування реалізації ініціатив у межах державної допомоги сім'ям з дітьми, Порядок № 153 не містив такої норми, як передбачення у проекті міжнародної технічної допомоги співфінансування спільних дій учасників проекту.

Пунктом 14 Порядку № 153¹⁶ визначено, що для державної реєстрації проектів (програм) реципієнт (реципієнти) та донор або уповноважена донором особа подають до Мінекономрозвитку відповідні документи.

Аудитом встановлено, що реципієнти таких документів до Мінекономрозвитку не подавали. Мінсоцполітики надіслало Мінекономрозвитку **лише** лист від 17.08.2018 «Про підтримку проекту міжнародної технічної допомоги», в якому зазначило, що підтримує цей проект та виявляє заінтересованість у його результатах і дає згоду на впровадження діяльності і закупівлю натуральної допомоги «пакунок малюка».

¹⁴ Проект Змін до Меморандуму схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 546-р.

¹⁵ Постанова № 512 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 807.

¹⁶ У редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 807.

Встановлено, що документи для реєстрації такого проекту подано ЮНОПС¹⁷. У листі ЮНОПС від 17.08.2018 № UNOPS/05-2018/007 міститься прохання до Мінекономрозвитку зареєструвати проект «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні».

Відповідно до реєстраційної картки проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні» № 3919, складеної Мінекономрозвитку, донором¹⁸ визначено ЮНОПС та ЮНІСЕФ, виконавцем¹⁹ – ЮНОПС, бенефіціаром²⁰ – Мінсоцполітики. Слід зазначити, що в Порядку № 153 передбачена можливість донору здійснювати також і функції виконавця.

Ціль та зміст проекту (програми) – «Сприяти посиленню соціального захисту шляхом підтримки програми Уряду України щодо підтримки розвитку відповідального батьківства/раннього догляду за дітьми». Кошторисна вартість: 25 000 000,0 дол. США, або **69 746 385 000,0 гривень**.²¹ Строк реалізації – **01.07.2018 – 01.06.2020**.

*Довідково. До реєстраційної картки Проекту № 3919 вносилося вісім змін у частині строку реалізації та визначення реципієнтів. Згідно з останніми змінами строк реалізації проекту змінено на **01.07.2018 – 31.10.2020** (продовжено на п'ять місяців від початкової дати). Реципієнтами²² визначено департаменти соціального захисту населення обласних державних адміністрацій (крім Донецької) та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).*

Відповідно до реєстраційної картки Проекту № 3919 до міжнародних договорів включено: Угоду між Урядом України та Організацією Об'єднаних Націй про заснування Представництва Організації Об'єднаних Націй, яка

¹⁷ Лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 29.12.2020 № 3168/03-6 на адресу Рахункової палати.

¹⁸ Донор – іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 25.10.2017 № 807).

¹⁹ Виконавець – будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з донором або уповноваженою донором особою та забезпечує реалізацію проекту (програми) (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 25.10.2017 № 807). До терміна «Виконавець» постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 № 725 внесено зміни: слова «реалізацію проекту (програми)» доповнено словами «у тому числі на платній основі»;

²⁰ Бенефіціар – центральний орган виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська, Севастопольська міська держадміністрація, до компетенції яких належить формування та/або реалізація державної політики у відповідній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проекту (програми), що заінтересована в результатах виконання проекту (програми), Секретаріат Кабінету Міністрів України, Адміністрація Президента України (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 25.10.2017 № 807).

²¹ У перерахунку на курс гривні за офіційними даними Національного банку України станом на 20.08.2018 (2789,8554 грн за 100 дол.).

²² Реципієнт – резидент (фізична або юридична особа), який безпосередньо одержує міжнародну технічну допомогу згідно з проектом (програмою) (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 25.10.2017 № 807). Реципієнт відповідно до пункту 43 Порядку № 153 забезпечує цільове використання міжнародної технічної допомоги під час реалізації проектів (програм).

підписана **06.10.1992** (зміни внесені 31.07.2014)²³, Угоду між Урядом України та Управлінням ООН з обслуговування проєктів про відкриття Офісу ЮНОПС в Україні, яка підписана **22.11.2016**, Основну Угоду про співробітництво між Дитячим Фондом Організації Об'єднаних Націй та Урядом України, яка підписана **07.09.1998** (ратифікована законом від 21.09.1999 № 1071).

Згідно із Законом України від 29.06.2004 № 1906 «Про міжнародні договори України» згода України на обов'язковість для неї міжнародного договору може надаватися шляхом **підписання**, ратифікації, затвердження, прийняття договору, приєднання до договору.

Довідково. Відповідно до пункту 197.11 статті 197 Податкового кодексу України звільняються від оподаткування операції із: постачання товарів та послуг на митній території України та ввезення на митну територію України товарів як міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законодавством порядку; **постачання товарів та послуг на митній території України та ввезення на митну територію України товарів, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана у встановленому законодавством порядку; ввезення на митну територію України майна як гуманітарної допомоги, наданої згідно з нормами Закону України «Про гуманітарну допомогу». У цьому випадку товари, придбані для комплектування «пакунка малюка» за рахунок коштів співфінансування із державного бюджету, не можуть бути віднесені до міжнародної технічної допомоги в розумінні Порядку № 153.**

Слід зазначити, що Територіальним управлінням Державного бюро розслідувань, розташованим у місті Києві, проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42017000000001741 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частинами другою та п'ятою статті 191, частиною другою статті 364 Кримінального кодексу України, щодо ТОВ «Скай Трейд Україна», яке у 2018-2020 роках відповідно до укладених з ЮНОПС договорів здійснювало поставку «пакунка малюка», та співробітників Державної податкової служби України в частині відшкодування податку на додану вартість,

Відповідно до Угоди про відкриття Офісу, ЮНОПС «згідно з чинним мандатом діє як основна установа в системі ООН зі здійснення закупівель, менеджменту контрактів, розвитку інфраструктури, управління проєктами та іншої пов'язаної з цим діяльності». Водночас аудитом встановлено, що за висновками Об'єднаної інспекційної групи системи ООН ЮНОПС є самостійною юридичною особою, яка має відокремлений від організацій ООН бюджет та є прибутковою організацією^{24,25}, тобто по суті є міжнародною комерційною організацією.

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад визначає Закон України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі».

²³ Угода укладена на виконання Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 13 лютого 1946 року, до якої Україна приєдналася у 1953 році.

²⁴ Звіт «Jiu/Rep/98/5 «United Nations Office For Project Services (Unops): Broader Engagement With United Nations System Organizations»» [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://www.unjiu.org/sites/www.unjiu.org/files/jiu_document_files/products/en/reports-notes/JIU%20Products/JIU_REP_1998_5_English.pdf.

²⁵ Звіт «Rep/2018/3 «Review Of Management And Administration In The United Nations Office For Project Services (Unops)»» [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://www.unjiu.org/sites/www.unjiu.org/files/jiu_rep_2018_3_re-issued_english.pdf.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 922 цей Закон застосовується до замовників за умови, що вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тис. гривень. У частині десятій статті 3 Закону № 922 встановлено заборону на придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених цим Законом, та укладення договорів про закупівлю, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених цим Законом.

Норму щодо закупівлі «пакунка малюка» відповідно до вимог Закону № 922 у Порядку фінансування № 512 не передбачено. Отже, при закупівлі товару «пакунок малюка» за рахунок коштів державного бюджету у вигляді субвенції місцевим бюджетам застосовано інші процедури, аніж визначено в Законі № 922.

• Основні характеристики порядків та умов надання і використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» наведено в таблиці 2. Ці документи різняться головними розпорядниками коштів державного бюджету, видами та розмірами допомоги, суб'єктами закупівлі «пакунка малюка» та виплатами компенсації.

Таблиця 2

Основні характеристики порядків та умов надання і використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»

Нормативний акт	Головний розпорядник коштів	Вид допомоги	Вартість одноразової натуральної допомоги/розмір грошової компенсації	Суб'єкт закупівлі/виплати
Порядок фінансування № 512	Мінфін (державний рівень) структурні підрозділи з питань соціального захисту населення обласних та Київської міської держадміністрацій (місцевий рівень)	натуральна допомога	не більш як 5 тис. грн	ЮНОПС
Порядок використання № 172	Мінсоцполітики	натуральна допомога	не більш як 5 тис. грн	Централізована закупівельна організація
Порядок та умови № 744	Мінсоцполітики	грошова компенсація	5 тис. грн (з 04.12.2020 ²⁶ – не менш як три	Мінсоцполітики

²⁶ Відповідно до змін, внесених Постановою № 1180 до Постанови № 744, які набули чинності 04.12.2020.

Нормативний акт	Головний розпорядник коштів	Вид допомоги	Вартість одноразової натуральної допомоги/розмір грошової компенсації	Суб'єкт закупівлі/виплати
			розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до шести років, установленого законом на дату подання заяви про призначення грошової компенсації	
Порядок використання № 1180	Мінсоцполітики	натуральна допомога	не менш як три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до шести років, установленого законом на дату подання заяви про призначення грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»	ЮНОПС (до 31.12.2020) Централізована закупівельна організація (з 01.01.2021)

Згідно з **Порядком використання № 172** бюджетні кошти спрямовуються на закупівлю «пакунків малюка» та оплату винагороди централізованій закупівельній організації відповідно до Закону № 922 та постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій».

Довідково. Постановою № 744 Постанова №172 скасована як така, що не реалізована. Водночас у постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20.05.2013 № 7 «Про судові рішення в адміністративній справі» суд дійшов висновку, що скасування «застосовується тоді, коли спірний акт не породжує жодних правових наслідків від моменту прийняття».

У **Порядку та умовах № 744** передбачена виплата грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», яка проводиться у грошовій безготівковій формі шляхом перерахування коштів на спеціальний рахунок отримувача, відкритий в акціонерному

товаристві комерційний банк «ПриватБанк», на підставі укладеного між Мінсоцполітики та уповноваженим банком договору про взаємодію.

Призначення грошової компенсації здійснюється структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчими органами міських, міст обласного значення, районних у містах (у разі їх утворення) рад за місцем проживання або місцем перебування отримувача.

Згідно з пунктом 23 Порядку та умов № 744 структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, які призначають грошову компенсацію, здійснюють контроль за її цільовим використанням, зокрема шляхом вибіркової перевірки закладів торгівлі, що включені до реєстру учасників пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

Водночас уповноваженими посадовими особами Мінсоцполітики (відповідальними за розробку нормативно-правового акта) та Кабінету Міністрів України (відповідальними за розгляд та прийняття акта) не забезпечено визначення в цьому документі періодичності та механізму проведення такої перевірки, а також оформлення її результатів. Це унеможливило здійснення відповідних перевірок як таких, що передбачені Порядком та умовами № 744.

Крім того, Порядком та умовами № 744 не передбачено подання уповноваженим банком (ПриватБанк) або закладами торгівлі до зазначених вище структурних підрозділів з питань соціального захисту населення жодної звітності щодо обсягів використаної одержувачами наданої їм грошової компенсації та щодо переліку і кількості придбаних товарів.

Також не врегульовано питання контролю за цільовим використанням грошової компенсації органами соціального захисту населення, розташованими у населених пунктах, у яких немає закладів торгівлі, що приєдналися до публічного договору.

***Довідково:** У 12-ти районах Вінницької області немає торговельних точок закладів торгівлі, що приєдналися до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»». За період дії Порядку та умов № 744 отримувачам, що проживають на території цих районів, призначено грошову компенсацію загалом на 763 дітей у загальній сумі 3815,0 тис. гривень.*

Враховуючи зазначене, а також те, що відповідно до пункту 17 Порядку та умов № 744 отримувач **протягом року з дня зарахування коштів грошової компенсації на спеціальний рахунок** в уповноваженому банку **самостійно використовує** призначену йому грошову компенсацію на придбання товарів, передбачених пунктом 4 цих Порядку та умов, у **суб'єктів господарювання, які здійснюють продаж споживчих товарів безпосередньо населенню для особистого споживання, що приєдналися до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»** шляхом укладення додаткової угоди з Мінсоцполітики про приєднання до публічного договору та внесені до реєстру учасників пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»», виконання структурними підрозділами з питань соціального захисту населення покладених на них повноважень щодо здійснення контролю за цільовим використанням коштів грошової компенсації є неможливим.

У Порядку використання № 1180 передбачено, що до 31 грудня 2020 р. закупівля товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» організовується та здійснюється ЮНОПС у порядку та на умовах, визначених Меморандумом, схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 445, у межах реалізації проекту міжнародної технічної допомоги. Починаючи з 1 січня 2021 р., закупівля товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та оплата винагороди централізованій закупівельній організації проводяться в установленому законом порядку.

Норма щодо залучення міжнародної організації до закупівлі товарів для комплектування «пакунка малюка» до 31.12.2020 передбачена в Законі № 2811 із змінами, внесеними законом від 30.09.2020 № 930.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1505-р схвалено проект Змін до Меморандуму та уповноважено Міністра соціальної політики України підписати зазначені Зміни (підписано 14.12.2020).

Згідно з цими змінами ЮНОПС зобов'язується: надати підтримку Уряду України **шляхом забезпечення комплексу дій щодо організації та проведення згідно з міжнародно визнаними і сертифікованими світовими підходами ефективного і прозорого процесу закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»** відповідно до Переліку дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого Мінсоцполітики; укласти договір з переможцем процесу закупівель і забезпечити комплектування та доставку одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»; **укласти проектну угоду з Мінсоцполітики**, а Уряд – визначити орієнтовну чисельність дітей, які можуть народитись із 24 жовтня до 31 грудня 2020 року, і передати її ЮНОПС в Україні для проведення закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»; **провести фінансування Проекту в частині закупівлі товарів для комплектування та доставки одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»** у межах видатків, передбачених у загальному фонді державного бюджету за програмою «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення», виходячи з вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у розмірі не меншому ніж три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату її видачі.

Отже, Законом № 2811 у редакції зі змінами, внесеними законом від 30.09.2020 № 930, Порядком використання № 1180, Змінами до Меморандуму, схваленими розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1505-р, передбачено, що **ЮНОПС здійснює закупівлю товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», а Уряд зобов'язується профінансувати Проект у частині закупівлі товарів для комплектування та доставки одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».**

У пункті 14 Порядку № 153 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 942) зазначено, що для державної реєстрації проектів (програм) реципієнт (реципієнти) та партнер з розвитку або уповноважена партнером з розвитку особа подають до Секретаріату Кабінету

Міністрів України відповідні документи.

Встановлено, що **Мінсоцполітики** як реципієнт проекту міжнародної технічної допомоги «Сприяння захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства» (реєстраційний номер проекту 22886, реєстраційний номер картки проекту 4628) **не подавало** до Секретаріату Кабінету Міністрів України документи, перелік яких визначено у пункті 14 Порядку № 153. Клопотання про здійснення реєстрації такого проекту подало ЮНОПС (від 06.01.2021 UNOPS/01-2021/283) разом з планом закупівлі, планом спільної діяльності, Змінами до Меморандуму, проектною угодою.²⁷

Відповідно до реєстраційної картки Проекту № 4628, складеної Секретаріатом Кабінету Міністрів України, партнером з розвитку²⁸ є ЮНОПС, ЮНІСЕФ, виконавцем²⁹ – ЮНОПС, бенефіціаром³⁰ і реципієнтом³¹ – Мінсоцполітики.

Ціль та зміст проекту (програми) – «Підвищення якості життя матерів та дітей у перші місяці життя дитини шляхом забезпечення одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» та надання інформації щодо догляду за дитиною та грудного вигодовування». Кошторисна вартість: **284 870 853,0 гривень**. Строк реалізації – **30.12.2020 – 31.12.2021**.

У реєстраційній картці Проекту № 4628 зазначено, що в межах реалізації проекту передбачено співфінансування української сторони.

У Порядках надання №№ 512, 1180 та Порядку забезпечення № 172, якими визначено механізм планування обсягу, розподілу та надання при

---

²⁷ Лист Секретаріату Кабінету Міністрів України від 09.03.2021 № 7270/0/2-21 на адресу Рахункової палати.

²⁸ Партнер з розвитку – іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи або організації, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, **що надають міжнародну технічну допомогу** відповідно до міжнародних договорів України (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 09.10.2020 № 942).

²⁹ Виконавець – будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду з партнером з розвитку або уповноваженою партнером з розвитку особою та **забезпечує реалізацію проекту (програми)**, у тому числі на платній основі (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 09.10.2020 № 942).

³⁰ Бенефіціар – центральний орган виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласна, Київська, Севастопольська міська держадміністрація, до компетенції яких належить формування та/або реалізація державної політики у відповідній галузі чи регіоні, де передбачається впровадження проекту (програми), **що заінтересована в результатах виконання проекту (програми)**, виконавчий орган місцевого самоврядування, юрисдикція якого поширюється на територію реалізації проекту (програми), Секретаріат Кабінету Міністрів України, Офіс Президента України, комітети та Апарат Верховної Ради України, Національний банк, Верховний Суд, вищі спеціалізовані суди, Національне антикорупційне бюро, Рахункова палата, інші державні органи (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 09.10.2020 № 942).

³¹ Реципієнт – резидент (фізична або юридична особа), який **безпосередньо одержує** міжнародну технічну допомогу згідно з проектом (програмою). Реципієнт забезпечує цільове використання міжнародної технічної допомоги під час реалізації проектів (програм) (Порядок № 153 у редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами від 09.10.2020 № 942).

народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», встановлено, що «пакунок малюка» комплектується згідно з переліком дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженим Мінсоцполітики. Такий перелік затверджений наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025.

При цьому Порядком забезпечення № 1180 передбачено необхідність при плануванні обсягу потреби в «пакунку малюка» враховувати орієнтовні показники народжуваності не менш як за два місяці наступного року. Водночас це не дає можливості здійснити завчасну закупівлю «пакунка малюка» з метою створення резерву для безперебійного забезпечення одноразовою натуральною допомогою протягом року, адже процедури закупівлі можуть тривати більше як два місяці в разі належного дотримання вимог законодавства про публічні закупівлі.

Таким чином, Кабінетом Міністрів України у цілому врегульовано порядок та умови надання і використання коштів державного бюджету на забезпечення при народженні дитини одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» або/та виплати грошової вартості такої допомоги. Мінсоцполітики визначено перелік товарів для комплектування «пакунка малюка».

Водночас при закупівлі товару «пакунок малюка» за рахунок коштів державного бюджету у вигляді субвенції місцевим бюджетам застосовано інші процедури, аніж визначено в спеціальному Законі № 922. Крім того, Порядок забезпечення № 1180 не передбачає завчасної закупівлі «пакунка малюка» з метою створення резерву для безперебійного забезпечення одноразовою натуральною допомогою. Порядком та умовами № 744, якими встановлено виплату грошової компенсації вартості «пакунка малюка», не визначено механізму перевірки цільового використання цих коштів структурними підрозділами з питань соціального захисту населення.

II. ОБГРУНТОВАНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ДОПОМОГИ ТА ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ЇЇ НАДАННЯ

❖ Формування бюджетного запиту за КПКВК 3511340

Бюджетний запит на **2018–2019 роки** за КПКВК 3511340 складено Мінфіном як головним розпорядником коштів.

Оскільки рішення про спрямування коштів субвенції на надання допомоги «пакунок малюка» прийнято Кабінетом Міністрів України в червні 2018 року, Мінфіном при формуванні бюджетного запиту на 2018 рік у складі витрат субвенції на виплату державної допомоги сім'ям з дітьми надання такої допомоги окремим рядком не передбачалося.

Розмір допомоги «пакунок малюка» на 2019 рік визначено Мінфіном на підставі даних Мінсоцполітики про прогнозну кількість одержувачів допомоги (**362 328 осіб**) та середнього розміру допомоги в сумі **5 тис. грн**

відповідно до Постанови № 512³², згідно з якою вартість одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» становить не більш як 5 тис. гривень.

До бюджетного запиту Мінфіном включено прогнозний обсяг витрат субвенції на надання одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» на 2019 рік у сумі **1 811,6 млн грн**, який затверджено в держбюджеті.

Довідково. Законом України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік» бюджетні призначення за КПКВК 3511340 затверджено у сумі 59 872,1 млн грн, Законом України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік» – 63 004,5 млн гривень. Затверджені в держбюджеті суми видатків відповідають сумам, включеним Мінфіном до бюджетних запитів.

Водночас відповідно до статистичних даних кількість живонароджених дітей у 2019 році становила 308 817 осіб, тобто прогнозні показники одержувачів допомоги (362 328 осіб), враховані Мінфіном при визначенні обсягів видатків на надання одноразової допомоги «паунок малюка», **більші** за фактичну кількість живонароджених дітей на 53 511 осіб (на 15 відс.), що з огляду на відповідні показники попередніх періодів і значне відхилення від факту на 15 відс. свідчить про неналежне прогнозування показників.

Як наслідок, у держбюджеті на 2019 рік видатків на надання допомоги «паунок малюка» у складі субвенції передбачено на 267,5 млн грн³³ більше, ніж потреба у такій допомозі, враховуючи фактичну кількість живонароджених дітей.

❖ Укладення проектних угод на виконання Постанови № 512 у 2018-2019 роках

Порядком фінансування № 512 передбачено спрямування субвенції на здійснення заходів з надання допомоги «паунок малюка» згідно з **проектними угодами**, укладеними між структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних та Київської міської держадміністрацій та ЮНОПС.

Сума укладених проектних угод у 2018 році становила **705,5 млн грн**, у 2019 році – **1 434,6 млн гривень**³⁴.

У проектних угодах визначено такі показники, як «приблизна кількість пакунків малюка у кожній партії» та «сума співфінансування проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні», в межах якого здійснюється формування одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» (вартість «пакунка малюка» в сумі 5 тис. грн, помножена на приблизну кількість таких пакунків).

Визначення даних щодо приблизної кількості пакунків малюка здійснювалося структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних та Київської міської держадміністрацій на підставі показників народжуваності в адміністративно-територіальній одиниці.

Отже, сума проектних угод (1434,6 млн грн), укладених на 2019 рік, на 377,0 млн грн менше, ніж обрахована Мінфіном потреба у цих коштах (1811,6 млн грн). Зазначене є додатковим свідченням включення до

³² У редакції постанови Кабінету Міністрів України зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1199.

³³ 53 511 x 5,0 тис. грн = 267 555,0 тис. гривень.

³⁴ За даними ОДА та КМДА, зібраними під час аудиту.

держбюджету на 2019 рік завищеного обсягу видатків субвенції в частині надання допомоги «пакунок малюка».

Довідково. Законом України від 31.10.2019 № 265 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік»» внесено зміни до Закону України від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік», якими зменшено Мінфіну бюджетні призначення за КПКВК 3511340 до 61 863,0 млн грн (на 1141,5 млн грн), що відповідно до Пояснювальної записки до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» пов'язано зі зміною обставин та умов, на основі яких готувався проект держбюджету.

Як зазначалося вище, сума проектних угод визначалась з урахуванням вартості одного «пакунка малюка» – 5 тис. гривень. Водночас Мінсоцполітики до аудиту **не надано розрахунків**, на підставі яких визначено вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» в сумі, що становить не більш як 5 тис. грн, яку затверджено в Постанові № 512 та враховано Мінфіном при визначенні потреби у видатках субвенції, а також ОДА і КМДА при укладанні проектних угод.

Встановлено, що **вартість одного «пакунка малюка» не відповідає реальній вартості такого пакунка і є завищеною**, враховуючи реальні витрати, понесені ЮНОПС.

Так, середня вартість одного «пакунка малюка», доставленого ЮНОПС в регіони у 2018–2020 роках, становила **3291,2 грн** (без урахування 4,5 відс. на оплату послуг ЮНОПС).

За офіційними даними порталу закупівель системи ООН «Глобальний ринок ООН» (UNGM)³⁵ у розділі «Contract awards» (присудження контрактів) за критерієм пошуку «Baby Box», ЮНОПС у 2018–2019 роках присуджено п'ять контрактів з ТОВ «Скай Трейд Україна» на закупівлю «пакунка малюка» **відповідно до чинного на момент закупівлі Переліку товарів № 1025:** ІТВ/2018/6303 від 05.11.2018 на придбання 64500 «пакунків малюка» на суму 196,7 млн грн (**3049,6 грн за од.**); ІТВ/2018/7177 від 29.01.2019 – 82223 од. на суму 208,4 млн грн (**2534,85 грн за од.**); ІТВ/2019/8420 від 22.05.2019 – 90000 од. на суму 267,3 млн грн (**2969,53 грн за од.**); ІТВ/2019/10078 від 19.07.2019 – 90000 од. на суму 372,6 млн грн (**4139,6 грн за од.**); ІТВ/2019/11760 від 03.12.2019 – 90000 од. на суму 329,0 млн грн (**3655,6 грн за од.**).

Отже, реальна вартість «пакунка малюка» відповідно до комплектації згідно з Переліком товарів № 1025 коливалася від 2534,85 до 4139,6 грн (без урахування 4,5 відс. на оплату послуг ЮНОПС), що менше від суми, яка надавалася для їх закупівлі.

Визначення в проектних угодах суми фінансування на підставі завищеної вартості «пакунка малюка» (5 тис. грн) призвело до перерахування (авансування) департаментами соціального захисту населення

---

³⁵ Глобальний ринок ООН (UNGM) є офіційним порталом закупівель системи ООН. Портал UNGM об'єднує співробітників ООН із закупівель та постачальників, зацікавлених у веденні бізнесу з ООН. UNGM підключає постачальників до ринку ООН. Основними функціями UNGM є забезпечення постачальників центральним та унікальним процесом реєстрації для 29 організацій ООН; надання постачальникам та широкій громадськості доступу до можливостей закупівель ООН та укладання контрактів; поширення відповідних закупівель ООН та інформації про ринок ООН (неофіційний переклад). – Доступний з: <https://www.ungm.org>.

ОДА та КМДА на рахунок ЮНОПС коштів субвенції **більше, ніж необхідно для забезпечення «пакунком малюка» на період з 1 вересня 2018 року³⁶ по 31 грудня 2019 року** та, відповідно, до утворення залишків невикористаних ЮНОПС коштів, збільшення обсягів поставок «пакунка малюка» щонайменше на 20 відс., продовження термінів дії проектних угод у деяких регіонах з 31.12.2019 до 31.10.2020. Як наслідок, ЮНОПС отримано більшу суму коштів за надані послуги з управління проектом.

Так, ЮНОПС у 2018-2020 роках доставлено в регіони **538 010 «пакунків малюка»**, тільки протягом 2020 року – 118 926 од., з яких станом на 01.01.2021 залишився невиданим 191 пакунок.

При цьому за статистичними даними³⁷ з 01.09.2018 по 31.12.2019 народилося 418,2 тис. живонароджених дітей³⁸, тобто за фактично отримані ЮНОПС кошти понад необхідні обсяги для забезпечення «пакунком малюка» дітей у вказаний період в регіони, за розрахунками контрольної групи Рахункової палати, поставлено щонайменше 119 810 «пакунків малюка» на суму 394,3 млн грн³⁹ та отримано плати за послуги (4,5 відс.) в сумі **17,7 млн гривень**.⁴⁰

Наприклад, у Дніпропетровській області внаслідок закупівлі ЮНОПС «пакунка малюка» за ціною нижчою, ніж визначено в проектній угоді (5 тис. грн), виник надлишок фінансування в сумі 14,6 млн грн (або 32,4 відс. суми фінансування за проектною угодою). За таких умов згідно з доповненням 1 до проектної угоди збільшено загальну кількість натуральної допомоги до 13 651 од. без зміни суми фінансування за проектною угодою. Подібна ситуація у Львівській області: надлишок фінансування відповідно до укладеної проектної угоди становив 54,8 млн грн, у результаті збільшено кількість натуральної допомоги до 14 334 од. та її видача здійснювалася до 01.12.2020.

При цьому не у всіх регіонах вносилися зміни до проектних угод з метою продовження терміну дії: окремі департаменти соціального захисту населення ОДА відмовлялися від внесення змін. Надлишок фінансування та невнесення змін до проектних угод **спричинили утворення невикористаних ЮНОПС залишків сум, які понад рік перебувають на рахунках ЮНОПС.**

³⁶ У Постанові № 512 передбачено забезпечення обласними та Київською міською державними адміністраціями, починаючи з 1 вересня 2018 р., надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» відповідно до Порядку надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого цією постановою.

³⁷ Демографічна ситуація у січні-серпні 2018 року. – Доступно з: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2018/dem_0818.pdf.

Демографічний щорічник «Населення України за 2019 рік». – Доступно з: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2020/zb_nas_2019.pdf.

³⁸ Протягом вересня–грудня 2018 року – 109,4 тис. осіб; у 2019 році – 308,8 тис. осіб.

³⁹ 538,01 тис. од. – 418,2 тис. осіб = 119,81 тис. од.; 119,810 тис. од. x 3291,2 грн = 394 318,7 тис. гривень.

⁴⁰ 394 318,7 тис. грн + 4,5% = 412 063,0 тис. грн; 412 063,0 тис. грн – 394 318,7 тис. грн = 17 744,3 тис. гривень.

Так, на 01.03.2021 залишок невикористаних ЮНОПС коштів становить **24,4 млн грн⁴¹**, що додатково свідчить про перерахування з державного бюджету коштів більше, ніж необхідно для забезпечення потреби у «пакунок малюка» на період дії проектних угод.

Зокрема, між департаментом соціального захисту населення Дніпропетровської ОДА та ЮНОПС 11.01.2019 укладено проектну угоду щодо формування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та здійснення її поставки до кінця березня 2020 року у кількості 27009 одиниць. Відповідно до умов проектної угоди загальна сума фінансування становить 135,0 млн грн (з розрахунку **5000 грн** за одиницю). Департаментом протягом 2019 року перераховано ЮНОПС 112,8 млн гривень. Дніпропетровська область фактично отримала 27009 «пакунків малюка» на суму 94,8 млн грн, або **3510 грн** за одиницю, тобто пакунки поставлено у кількості, передбаченій проектною угодою, але за меншою ціною. Зміни до проектної угоди в частині збільшення кількості поставок «пакунка малюка» не вносилися. Як наслідок, станом на 01.03.2021 існує залишок невитрачених коштів ЮНОПС в сумі **18,0 млн грн**, який утворився станом на 01.04.2020 та обліковується в департаменті як дебіторська заборгованість за розрахунками з ЮНОПС.

У проектних угодах передбачено, що після подання остаточної фінансової звітності **не пізніше 31.07.2021** невитрачений залишок коштів буде повернуто департаменту. Отже, з моменту завершення дії проектних угод (за деякими з них термін виконання – до 31.10.2020) термін повернення невитраченого ЮНОПС залишку коштів відкладено щонайменше на 9 місяців. При цьому у всіх проектних угодах вказано, що «будь-які відсотки, нараховані на грошові залишки коштів, отриманих ЮНОПС відповідно до цієї угоди, повинні бути використані на діяльність з реалізації». Зазначене є свідченням того, що ЮНОПС може отримати відсотки за залишки коштів.

❖ Формування бюджетного запиту за КПКВК 2501030

Бюджетний запит на **2020–2021 роки** за КПКВК 2501030 складено Мінсоцполітики як головним розпорядником коштів.

Розмір одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на вказані роки визначено Мінсоцполітики на підставі даних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської державних адміністрацій про чисельність отримувачів натуральної допомоги «пакунок малюка» (**331 219** осіб та **295 679** осіб відповідно) з урахуванням утримувачів у січні–лютому наступного року та розміру допомоги (5 тис. грн).

На момент формування бюджетного запиту на 2020 рік чинною була Постанова № 512, згідно з якою вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» становить не більш як 5 тис. грн; на 2021 рік – Постанова № 744, згідно з якою розмір грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» становить 5 тис. гривень.

До бюджетних запитів Мінфіном включено прогностичний обсяг витрат державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на 2020 рік у сумі **1 656,0 млн грн**, на 2021 рік – **1 478,4 млн гривень**.

---

⁴¹ За даними департаментів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій.

Довідково. Законом України від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік» Мінсоцполітики затверджено бюджетні призначення за КПКВК 2501030 в сумі 62 575,5 млн грн (на 3 030,4 млн грн більше, ніж зазначено в бюджетному запиті); Законом України від 15.12.2020 № 1082 «Про Державний бюджет України на 2021 рік» – 67 458,4 млн грн, що на 11,4 млн грн менше, ніж зазначено в бюджетному запиті.

На початку 2020 року (з 04.03) Постанова № 512 втратила чинність на підставі Постанови № 172, відповідно до якої вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» становила не більш як 5 тис. грн, з 22.08.2020 Постанова № 172 скасована як така, що не реалізована, на підставі Постанови № 744, згідно з якою розмір грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» становить 5 тис. грн⁴², тобто протягом 2018–2020 років розмір вартості допомоги та грошової компенсації залишався на одному рівні.

Водночас Мінсоцполітики до аудиту не надало розрахунків, на підставі яких визначено вартість «пакунка малюка» в сумі 5 тис. грн, що затверджена в Постанові № 172, та розмір грошової компенсації в сумі 5 тис. грн, що затверджений у Постанові № 744, які враховано при визначенні потреби у видатках державного бюджету, призначенні та виплаті грошової компенсації.

Хоча в Постанові № 744 вказано, що грошова компенсація є грошовою компенсацією **вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»**, проте застосування в цій постанові Переліку товарів № 1025, яким визначено товари для комплектування «пакунка малюка», не передбачено. Фактично в Порядку та умовах № 744 наведено перелік дитячих товарів⁴³, на придбання яких спрямовується грошова компенсація.

Відповідно до змін, внесених Постановою № 1180 до Постанови № 744, які набрали чинності 04.12.2020, розмір грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» змінено з 5 тис. грн на розмір, що становить не менш як три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до шести років, встановленого законом на дату подання заяви про призначення грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

Згідно зі статтею 12 Закону № 2811 вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» відповідно до бюджетного фінансування становить не менш як три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату її видачі, та не зараховується до розміру допомоги, передбаченої частиною першою цієї статті. Враховуючи розмір прожиткового мінімуму, визначений у Законі України «Про Державний

---

⁴² Постанова № 744 у редакції постанови зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1035.

⁴³ Відповідно до Постанови № 744 у редакції зі змінами, внесеними згідно з Постановою № 1180, грошова компенсація є одноразовою виплатою на кожну живонароджену дитину для придбання: засобів догляду за дітьми та дитячих засобів гігієни, зокрема підгузків, серветок; дитячого одягу та взуття; дитячого харчування; дитячого посуду; дитячих іграшок; текстилю для дітей, у тому числі рушників, ковдр; дитячих ходунків, дитячих колясок.

бюджет України на 2020 рік» з 1 грудня 2020 року (1921 гривня), вартість одноразової допомоги становила **5763** гривні.⁴⁴

За результатами моніторингового дослідження цін на товари (грудень 2020 року), які включені до Переліку товарів № 1025, встановлено: у разі придбання дитячих товарів у торговельній мережі ТОВ «Епіцентр К»⁴⁵, яке приєдналося до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», батьками самостійно, реальна вартість комплекту «пакунка малюка» (без урахування боксу (коробки) та муслінових пелюшок) становить **9161,8 гривень**⁴⁶.

Отже, розмір грошової компенсації, затверджений у Постанові № 744, є **нижчим** за ринкову вартість «пакунка малюка» в комплектації, затвердженій у Переліку товарів № 1025. **Грошова компенсація не дає можливості придбати у роздріб дитячі товари у необхідному обсязі та, відповідно, не є компенсацією вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».**

Таким чином, Мінсоцполітики не забезпечено об'єктивного визначення розміру одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». Зазначене призвело до надлишкового фінансування у 2018-2019 роках витрат із закупівлі ЮНОПС «пакунків малюка». Як наслідок, ЮНОПС додатково отримано плату за послуги з управління проектом у сумі 17,7 млн грн (при тому, що міжнародна технічна допомога відповідно до зареєстрованого проекту не надавалася). На рахунках ЮНОПС більше року знаходяться 24,4 млн грн з державного бюджету; відсотки, нараховані на ці кошти, можуть використовуватися ним на діяльність з реалізації.

ІІІ. ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ДИТЯЧИХ ТОВАРІВ ДЛЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ НАТУРАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ «ПАКУНОК МАЛЮКА» ПРИ НАРОДЖЕННІ ДИТИНИ

Наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025 «Деякі питання надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини» затверджено Перелік дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини.

---

⁴⁴ Згідно із Законом України від 30.03.2021 № 1359 «Про внесення змін до Закону України «Про Державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо надання допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами та ефективного використання бюджетних коштів при фінансуванні одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», який набрав чинності з 14.04.2021, до Закону № 2811 внесені зміни, з урахуваннями яких частиною четвертою статті 12 визначено: для організації бюджетного фінансування вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» становить три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату оголошення про проведення конкурентних процедур закупівель, та не зараховується до розміру допомоги, передбаченої частиною першою цієї статті.

⁴⁵ <https://epicentrk.ua/shop/harkov/>

⁴⁶ Вартість комплекту «пакунок малюка» визначено на підставі даних про роздрібні ціни на дитячі товари, включені до Переліку товарів № 1025.

Водночас відомостей (запитів і відповідей на них, протоколів засідань тощо), на підставі яких сформовано кількість і номенклатуру дитячих товарів, включених до початкової редакції Переліку товарів № 1025, Мінсоцполітики до аудиту не надано.

Необґрунтованість визначення Мінсоцполітики розміру допомоги «пакунок малюка», а також недостатня обґрунтованість включення кількості і номенклатури дитячих товарів до початкової редакції Переліку товарів № 1025, спричинили корегування та внесення змін до наповнення цього пакунка. Так, до Переліку товарів № 1025 (зі змінами) увійшло 35 найменувань дитячих товарів, які включають 91 предмет (у тому числі коробка-коліска).

Презентаційні матеріали «пакунок маляти» наведено в Додатку до Звіту.

Фактично за два з половиною роки **чотири** рази вносилися зміни⁴⁷ до кількості предметів у «пакунку малюка»: асортимент розширено з **25 до 35 найменувань**, кількість предметів з 30 до 91 одиниці; збільшено кількість розмірів дитячого одягу, що дало можливість використовувати речі, які входять до «пакунка малюка», протягом більшого періоду (до 1 року).

Відповідно до пункту 6 Порядку надання № 512 комплектування допомоги «пакунок малюка» здійснюється згідно з переліком дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженим Мінсоцполітики.

Водночас неодноразове внесення змін до Переліку товарів № 1025, а також закупівля ЮНОПС «пакунка малюка» відповідно до редакції переліку, яка діяла на момент закупівлі, призвело до того, що при народженні дітей у всіх перевірених регіонах видавався «пакунок малюка», наповнення якого не відповідало переліку, чинному на момент видачі.

Так, КНП «Міська клінічна лікарня № 9» Дніпровської міської ради та комунальному підприємству «Дніпропетровський обласний перинатальний центр зі стаціонаром» ЮНОПС поставлено у 2018 і 2019 роках 2951 «пакунок малюка», до складу яких увійшло 25 найменувань дитячих товарів у кількості 30 од., проте фактично змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 05.12.2018 № 1829 до Переліку товарів № 1025, цей перелік розширено до 28 найменувань у кількості 37 одиниць. Доукомплектування новими товарами ЮНОПС не здійснювалося, і батьки новонароджених дітей отримали «пакунок малюка» який не відповідав оновленому Переліку товарів № 1025.

Подібні ситуації склалися і в інших регіонах. Так, департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької ОДА забезпечено отримання від ЮНОПС, розподіл та видачу протягом 2018–2019 років положовими будинками і структурними підрозділами з питань соціального захисту населення отримувачам загалом 5332 «пакунків малюка» загальною вартістю 16,2 млн грн, які відповідно до вимог пункту 6 Порядку надання № 512 не були укомплектовані згідно з уточненими Мінсоцполітики переліками дитячих товарів.

---

⁴⁷ Накази Мінсоцполітики: від 05.12.2018 № 1829, від 15.04.2019 № 567, від 03.07.2019 № 1035 та від 17.11.2020 № 771.

Так, пакунки не включали такі найменування: «Сорочечка дитяча, бавовна 100 %: розмір 56 см (довжина тіла 51-56 см)» – 1 шт. та розмір 62 см (довжина тіла 57-62 см) – 1 шт.; «Підковдра, бавовна 100 %, розмір 110×140 см +/-10 %» – 1 шт.; «Товари/іграшки розвиваючі для стимулювання зорових, слухових, тактильних відчуттів та рухових навичок без дрібних деталей, пластик із сертифікатом, що дозволяє використання дитячих іграшок» – 4 шт. (в наявності було лише «Іграшка-брязкальце розвиваюча без дрібних деталей, пластик із сертифікатом, що дозволяє використання дитячих іграшок» – 1 шт.); «М'яка книга з високою контрастністю зображень» – 1 штука.

У **м. Києві** породіллям видано 16263 «пакунки малюка» загальною вартістю 48,5 млн грн, комплектація яких не відповідала Переліку товарів № 1025 з урахуванням внесених змін.

У **м. Харкові** породіллям управлінням соціального захисту населення Немишлянського району Харківської міської ради видано 144 «пакунки малюка» на суму 0,5 млн грн, управлінням соціального захисту населення Шевченківського району – 60 пакунків на суму 0,2 млн грн, КНП Харківської обласної ради «Обласний клінічний перинатальний центр» та КНП «Міський перинатальний центр» Харківської міської ради – 590 од. та 2800 од. відповідно на загальну суму 1,8 млн грн та 7,7 млн грн, вміст яких також не відповідав затвердженому Переліку товарів № 1025. Зазначене зумовлене наявністю залишків раніше отриманих та не виданих «пакунків малюка» на відповідну дату набрання чинності змінами, внесеними до Переліку товарів № 1025.

У цілому зазначені в Переліку товарів № 1025 вимоги до дитячого одягу (боді, повзунки, сорочечки, простирадла, постільна білизна, шкарпетки тощо) відповідають гігієнічним вимогам, встановленим у ДСанПіН 3.3-182-2012.

Водночас включення до Переліку товарів № 1025 матрацу розміром 42 x 70 см, товщиною не менше ніж 3 см з гіпоалергенним наповнювачем, розмір якого має збігатися з розміром дна коробки-колиски, не є економічно вигідним: його подальше використання для дитячого ліжка є неможливим, оскільки стандартний розмір ліжка становить 60 x 120 сантиметрів. Крім того, технічні вимоги до матрацу, передбачені в Переліку товарів № 1025, щодо гіпоалергенного⁴⁸ наповнення та розміру (3 см) не відповідають ДСТУ ГОСТ 19917:2016 та можуть зашкодити здоров'ю дитини.

Так, відповідно до Розділу 5 ДСТУ ГОСТ 19917:2016 дитячі матраци, виготовлені на основі пружинних блоків з настільним шаром з полімерних або синтетичних матеріалів, безпружинні матраци з полімерних або синтетичних матеріалів повинні мати додатковий настилочний шар товщиною не менше 3 мм з рулонних або листових матеріалів, виготовлених з натуральних волокон. Водночас у характеристиках матрацу, включеного до Переліку товарів № 1025, не передбачено такого шару.

Під час аудиту встановлено, що соціальна допомога сім'ям з дітьми надається також і в інших країнах, зокрема у **Фінляндії** надання матері пакета одягу при народженні дитини реалізується з **1938 року**.

⁴⁸ До таких наповнювачів належать гречана лузга, бамбук, синтепон, силікон, холлофайбер.

Так, згідно з інформацією, розміщеною на офіційному вебсайті Міністерства соціальних справ та охорони Фінляндської Республіки (Ministry of Social Affairs and Health of Finland)⁴⁹, жінкам при народженні дитини надається пакет одягу «maternity package» або грошова допомога.

Результати порівняння кількості й асортименту українського «пакунка малюка» та фінського пакета «maternity package» засвідчили, що в українському на 40 одиниць речей більше.

Перелік речей, які включались до пакета для вагітних у 2020 році у Фінляндії, містяться на сайті міністерства <https://www.kela.fi/web/en/maternity-package-2020>. Зокрема, до складу фінського пакета не входять підгузки одноразові для новонароджених, вологі серветки одноразові, пелюшка ситцева, пелюшка фланелева, пелюшка багаторазова вологостійка, рідке мило-шампунь дитяче з дозатором, губка для купання немовляти, мило господарське (для прання дитячих речей), дитячі гігієнічні ватні палички з обмежувачем, багатофункціональний розвиваючий килимок.

При цьому до складу фінського пакета включено речі, яких немає в українському пакунку, а саме: сніговий спальний костюм (теплий); утеплені пінетки та рукавиці; спальний мішок/ковдра, який можна закрити збоку на блискавці; колготки; легінси; накладки на бюстгальтер; зубна щітка для дитини; презервативи; гігієнічні одноразові рушники.

В українському «пакунку малюка» дитячий одяг (боді з коротким рукавом, боді з довгим рукавом, чоловічки з довгим рукавом та штанцями) наявний у 4-х розмірах (56 см, 62 см, 68 см, 74 см) у кількості 2-х або 3-х од. кожен, загалом 33 од. одягу.

Під час огляду «пакунка малюка», проведеного контрольною групою Рахункової палати 17.02.2021, встановлено, що весь дитячий одяг (окрім комбінезона-трансформера та шкарпеток) має одну кольорову гаму. Натомість одяг у фінському пакеті представлений у різних нейтральних кольорах.

Також до складу фінського пакета включено три різновиди комбінезонів (легкий, із вовняної суміші та в стилі коледжу). Є також і відмінність між матеріалами, з яких виготовлено матраци: в українському «пакунку малюка» – із поролону, у фінському – із пінопласту.

Таким чином, Мінсоцполітики не забезпечено визначення повного і вичерпного переліку дитячих товарів для комплектування «пакунка малюка», що стало однією з причин зміни номенклатури і кількості найменувань. Як наслідок, отримувачам видавалися неукomплектовані відповідно до чинної редакції Переліку товарів № 1025 пакунки.

Включення до переліку дитячих товарів матрацу, використання якого у подальшому є неможливим, вказує на необхідність актуалізації Переліку товарів № 1025 з огляду на ризики неефективного використання бюджетних коштів.

⁴⁹ <https://stm.fi/en/income-security/financial-assistance-families>.

IV. ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У 2018–2020 роках на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та виплату грошової компенсації загалом використано з державного бюджету **2 544,4 млн грн**, у тому числі за КПКВК 3511340 – 1 843,1 млн грн⁵⁰, за КПКВК 2501030 – 701,3 млн гривень.

Видатки з державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та виплату грошової компенсації у 2018–2020 роках наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Видатки з державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та виплату грошової компенсації у 2018–2020 роках

Підстава для взяття бюджетних зобов'язань	Предмет бюджетного зобов'язання	Сума бюджетного зобов'язання, млн грн	Касові видатки, млн грн
Проектні угоди між департаментами соціального захисту населення ОДА, КМДА та ЮНОПС	Формування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» відповідно до переліку дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого наказом Мінсоцполітики, зразка параметрів коробки-колиски для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», рекомендованого Мінсоцполітики, у кількості, зазначеній джерелом фінансування, управління проектом (обсяг витрат становить 4,5 від.) та поставка до пологових будинків та на склади джерела фінансування	2 140,0	1 843,1
Додаткова угода № 1 від 26.05.2020 до договору № 0391/18-2020 від 11.03.2020 між	Послуги з організації та проведення процедури закупівлі	6,2	0

⁵⁰ За даними ОДА та КМДА, зібраними під час аудиту.

Підстава для взяття бюджетних зобов'язань	Предмет бюджетного зобов'язання	Сума бюджетного зобов'язання, млн грн	Касові видатки, млн грн
Мінсоцполітики та ДУ «Професійні закупівлі»			
Зведені реєстри за вересень-грудень 2020 року	Виплата грошової компенсації	416,4	416,4
Проектна угода між Мінсоцполітики та ЮНОПС від 30.12.2020	Закупівля товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», управління проектом та поставка до установ з розвантаженням «пакунка малюка»	284,9	284,9
Загалом:		2 847,5	2 544,4

4.1. Придбання у 2018–2019 роках «пакунка малюка» із залученням міжнародної організації

Відповідно до пункту 10 Порядку фінансування № 512 субвенція спрямовується на здійснення заходів з надання допомоги «пакунок малюка» згідно з Меморандумом та проектних угод, укладених між головним розпорядником та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів, на умовах співфінансування в межах та у строки реалізації проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні».

Форму проектної угоди доведено Мінсоцполітики до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської державних адміністрацій для забезпечення підписання.

Довідково. За поясненням уповноважених осіб ОДА та КМДА, згідно з дорученням Прем'єр-міністра України від 20.07.2018 № 29841/1/1-18 до доповідної записки Державного секретаря Кабінету Міністрів України від 20.07.2018 № 29841/0/1-18, головам обласних та Київської міської держадміністрацій доручено опрацювати редакцію проектної угоди та вжити заходів до її підписання. Крім того, віцепрем'єр-міністром обласним та Київській міській держадміністраціям надано доручення від 26.07.2018 № 30507/1/1-18 вжити заходів до підписання проектних угод між структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних та Київської міської держадміністрацій та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів.

Проектні угоди укладено всіма структурними підрозділами з питань соціального захисту населення ОДА та КМДА, крім Донецької ОДА, якою надіслано відмову від підписання проекту проектної угоди у зв'язку з невідповідністю чинному законодавству.

Довідково. У листі департаменту соціального захисту населення Донецької ОДА від 23.07.2018 № 01-16/500/0/201-18, адресованому Мінсоцполітики, зазначено про невідповідність деяких пунктів проекту проектної угоди чинному законодавству. Зокрема, «Пунктом 2.3 розділу II проекту проектної угоди передбачено переказ коштів негайно

після дати набрання чинності проектної угоди всієї суми коштів до «UNOPS», а чинним законодавством України не передбачена попередня оплата товарів вартістю більш як 100 тис. грн.». В іншому листі від 30.07.2018 № 14-3790/4-18 вказано: «Так, відповідно до підпункту 1 пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512 обласним та Київській міській державним адміністраціям доручено забезпечити до 1 вересня 2018 року закупівлю товарів, робіт і послуг, пов'язаних із комплектуванням одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та її доставкою до пологових будинків (відділень) усіх форм власності. При тому, що облдержадміністрація та структурний підрозділ соціального захисту населення уповноважує ЮНОПС підписувати контракти з підрядником без виконання звичайних процедур здійснення закупівлі ЮНОПС (пункт 2.20 проекту проектної угоди)».

Протягом 2018–2019 років до проектних угод вносилися зміни щодо обсягів і термінів поставок, а також сум фінансування. За деякими проектними угодами термін виконання продовжено до 31.10.2020.

Аналіз підписаних проектних угод засвідчив, що в них визначено загальні суми співфінансування, дати початку терміну дії угоди, назву проекту: проект «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні», що реалізується в межах виконання Меморандуму та має на меті підвищення якості життя матерів та дітей у перші місяці життя дитини шляхом забезпечення одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» та надання інформації щодо догляду за дитиною та грудного вигодовування.

У проектних угодах передбачено, що джерело фінансування (структурні підрозділи з питань соціального захисту населення ОДА та КМДА) негайно після дати набрання чинності проектною угодою переказує всю суму коштів до ЮНОПС, а також **уповноважує ЮНОПС підписувати контракти з підрядниками без виконання звичайних процедур здійснення закупівель ЮНОПС.**

Згідно з Додатком III до проектних угод ЮНОПС будуть здійснені такі заходи: комплекс дій щодо впровадження Проекту, зокрема формування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» відповідно до переліку дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого наказом Мінсоцполітики, зразка параметрів коробки-колиски для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», рекомендованого Мінсоцполітики, у кількості, зазначеній джерелом фінансування, управління проектом (обсяг витрат становить 4,5 відс.) та постачання до пологових будинків та на склади джерела фінансування.

У Додатку IV до проектних угод зазначено статтю бюджету «Співфінансування проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні», в межах якого здійснюється формування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та суми витрат. У свою чергу джерело фінансування відповідно до Додатка III до проектних угод мало надати кошти в обсязі, зазначеному у Додатку IV до проектних угод.

Отже, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення ОДА та КМДА як головні розпорядники коштів місцевих бюджетів на надання при народженні дитини допомоги «пакунок малюка» за рахунок субвенції уклали проектні угоди щодо реалізації проекту міжнародної технічної допомоги, які взагалі не передбачали розміру міжнародної

технічної допомоги Україні на реалізацію проекту від донора (ЮНОПС).

Реалізація Постанови № 512 та проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні» спричинила понесення департаментами соціального захисту населення ОДА та КМДА (крім Донецької ОДА) **додаткових витрат** за рахунок коштів субвенції, отриманої з державного бюджету за КПКВК 3511340, в **розмірі 4,5 відс.** за управління ЮНОПС проектом у сумі **83 804,4 тис. грн**,⁵¹ що призвело до втрат коштів місцевих бюджетів і заподіяння матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам на цю суму.

На виконання вимог пункту 28 Порядку №153 Мінсоцполітики кожного півріччя (I та II півріччя 2019 року та I півріччя 2020 року) подавало Мінекономрозвитку, а потім Секретаріатові Кабінету Міністрів України результати поточного та/або заключного моніторингу проекту (програми) міжнародної технічної допомоги (реєстр. № 3919). У цій інформації в рядку «Загальна сума витрачених під час реалізації проекту (програми) коштів міжнародної технічної допомоги» зазначалися кошти, що дорівнюють сумі видатків субвенції, спрямованих ЮНОПС на придбання «пакунка малюка», що є додатковим доказом того, що міжнародною технічною допомогою є кошти державного бюджету. Таким чином, уповноважені особи (підписанти) Мінсоцполітики вносили до офіційних документів у 2019–2020 роках та подавали Мінекономрозвитку та Секретаріату Кабінету Міністрів України відомості про витрачені кошти міжнародної технічної допомоги, яка фактично не надавалася, що свідчить про наявність у діях посадових осіб Мінсоцполітики ознак кримінальних правопорушень у частині внесення до офіційних документів неправдивої інформації.

У 2020 році перерахування коштів обласними структурними підрозділами з питань соціального захисту населення на рахунок ЮНОПС не здійснювалося.

За результатами опрацювання інформації, розміщеної на офіційному порталі закупівель системи ООН «Глобальний ринок ООН» (UNGM) у розділі «Contract awards» (присудження контрактів) за критерієм пошуку «Baby Box», встановлено, що ЮНОПС у 2018–2019 роках присуджено п'ять контрактів з ТОВ «Скай Трейд Україна» на закупівлю «пакунка малюка». Зокрема, ІТВ/2018/6303 від 05.11.2018 на придбання 16000 та 48500 «пакунків малюка» (лоти 1 та 2) на суму **48 793,6 тис. грн** та **147 905,6 тис. грн** (3049,6 грн за од.); ІТВ/2018/7177 від 29.01.2019 – 82223 од. на суму **208 423,0 тис. грн** (2534,85 грн за од.); ІТВ/2019/8420 від 22.05.2019 – 90000 од. на суму **267 257,7 тис. грн** (2969,53 грн); ІТВ/2019/10078 від 19.07.2019 – 90000 од. на суму **372 564,0 тис. грн** (4139,6 грн); ІТВ/2019/11760 від 03.12.2019 – 90000 од. на суму **329 004,0 тис. грн** (3655,6 грн), **загалом 334 500 «пакунків малюка» на суму 1 373 947,9 тис. гривень.**

Довідково. За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Мін'юсту видами діяльності ТОВ «Скай Трейд Україна» (код ЄДРПОУ 39455232)⁵² є: 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля (основний); 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування; 73.11 Рекламні агентства.

⁵¹ Сума витрат, сплачених ЮНОПС у розмірі 4,5 відс., надана ОДА та КМДА за зверненням Рахункової палати.

⁵² http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/46/KVED10_46_90.html.

Розмір статутного капіталу - 250000,00 гривень. Дата запису в реєстрі: 23.10.2014. Номер запису: 10741020000051405. Власник – Довгалюк Дмитро Анатолійович. За даними Держстату України, Клас 46.9 включає оптову торгівлю різним асортиментом товарів без будь-якої визначеної спеціалізації.

Таким чином, встановлено невідповідність між поданою ОДА та КМДА інформацією про вартість та кількість доставлених ЮНОПС у регіони «пакунків малюка» (538 010 од. на суму 1 770 691,3 тис. грн) та інформацією про кількість та суму придбаних ЮНОПС «пакунків малюка», розміщеною на порталі UNGM (334 500 од. на суму 1 373 947,9 тис. грн): ЮНОПС у регіони доставило на **203 510 «пакунків малюка» (на суму 396 743,4 тис. грн) більше, ніж закупило відповідно до процедур закупівлі з використанням portalу UNGM.**

Враховуючи, що ЮНОПС (лист UNOPS/01-2021/285 від 13.01.2021) на запит Рахункової палати від 08.12.2020 № 18-2818 відмовило у наданні копій документів (копій пропозицій учасників закупівлі товару «пакунок малюка», інформацію про перелік критеріїв, за якими здійснювався відбір учасників, копій договорів, укладених з переможцями закупівлі), що стосуються закупівлі «пакунка малюка» у 2018–2019 роках, надати об'єктивну оцінку невідповідності обсягів поставлених і придбаних ЮНОПС «пакунків малюка» є неможливим.

Відповідно до умов проектних угод структурні підрозділи з питань соціального захисту населення ОДА та КМДА уповноважили ЮНОПС підписувати контракти з підрядником без виконання звичайних процедур здійснення закупівлі ЮНОПС, **тобто ЮНОПС проведено закупівлю «пакунка малюка» в кількості 203 510 од. без використання офіційного portalу закупівлі системи ООН «Глобальний ринок ООН (UNGM)».**

Довідково. Під час аудиту встановлено, що ТК-Домашній Текстиль (ЄДРПОУ 38192655) поставляло «пакунки малюка» у 2018 році на підставі угоди, укладеної з ЮНОПС (лист-відповідь від 11.01.2021 № 6 на запит Рахункової палати). Щодо умов постачання «пакунка малюка» ТК-Домашній Текстиль повідомило, що не може розголошувати інформацію згідно з умовами співпраці з ЮНОПС. Зазначене є свідченням того, що частину коштів субвенції ЮНОПС використано без виконання звичайних процедур здійснення закупівлі, а саме шляхом укладання угоди безпосередньо з ТК-Домашній Текстиль.

Слід зазначити, що реєстрація бюджетних зобов'язань і проведення платежів для отримання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» здійснювалися департаментами соціального захисту населення ОДА та КМДА за **КЕКВ 2630 «Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям».**

Згідно з Інструкцією щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженою наказом Мінфіну від 12.03.2012 № 333, за кодом 2630 відображаються **невідплатні, безповоротні платежі міжнародним організаціям**, некомерційним зарубіжним закладам, іншим країнам; членські внески до міжнародних організацій.

У підпункті 1.6 пункту 1 цієї Інструкції встановлено, що трансфертні платежі – невідплатні і безповоротні платежі, **які не є придбанням товарів чи послуг, наданням кредиту або виплатою непогашеного боргу.**

Оскільки проектною угодою передбачено, що ЮНОПС після отримання коштів забезпечує поставку «пакунка малюка», такі видатки не є поточними трансфертами, бо результатом їх є придбання товарів.

Таким чином, при плануванні департаментами кошторисних призначень на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» неправильно визначено код економічної класифікації видатків, адже він не відповідає економічній характеристиці здійснених операцій.

4.2. Закупівля «пакунка малюка» у 2020 році із залученням ДУ «Професійні закупівлі»

У пункті 4 Порядку використання № 172 встановлено, що бюджетні кошти спрямовуються на закупівлю «пакунка малюка» та оплату винагороди централізованій закупівельній організації відповідно до Закону № 922 та постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1216 «Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій».

Згідно з пунктом 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.09.2019 № 846-р ДУ «Професійні закупівлі» визначено централізованою закупівельною організацією, яка проводить тендери та закупівлі за рамковими угодами товарів і послуг (крім капітального ремонту) в інтересах замовників згідно із Законом № 922.

З моменту звернення Мінсоцполітики до Державної установи про організацію та проведення тендера на закупівлю «пакунка малюка» (02.12.2019) до розміщення оголошення про проведення відкритих торгів в електронній системі публічних закупівель Prozorro (14.04.2020) минуло 4,5 місяці. Фактично **процедура закупівлі «пакунка малюка» почала відтерміновуватися ще на етапі її оголошення** у зв'язку із неодноразовим узгодженням проекту договору про організацію та проведення тендера на закупівлю одноразової натуральної допомоги між Мінсоцполітики та Державною установою, внесенням правок до тендерної документації та в частині технічних вимог. Це є свідченням неякісної підготовки проектної угоди на первинному етапі та неналежної підготовки документів Мінсоцполітики, необхідних для організації та проведення установою тендера.

Перевіркою повноти та правильності відображення в тендерній документації кількості та асортименту дитячих товарів для комплектування «пакунка малюка» відповідно до Переліку № 1025 розбіжностей не встановлено.

Для участі у відкритих торгах подано пропозиції **13 учасниками**, а саме: ТОВ «МІК», ТОВ «Кванті Лімітед», ТОВ «Фін Платіnum компані», ТОВ «Роялті органік», ТОВ «Скай Трейд Україна», ТОВ «ТК-Домашній Текстиль», ТОВ «Виробнича організація «Харків», ПрАТ «Трикотажна фабрика «Роза», ТОВ Медсі, ТОВ «Ліртон Груп», ТОВ Профітбіз, ТОВ «Експо Трейд Інком», ТОВ «Уртус».

За результатами розгляду тендерних пропозицій Державною установою встановлено, що пропозиції дев'яти учасників (ТОВ «Кванті Лімітед», ТОВ «Фін Платіnum компані», ТОВ «Роялті органік», ТОВ «Скай Трейд

Україна», ТОВ Медсі, ТОВ «Ліртон Груп», ТОВ Профітбіз, ТОВ «Експо Трейд Інком», ТОВ «Уртус») не відповідають необхідним технічним та якісним характеристикам товарів, що входять до складу комплекту, зокрема не надано всіх необхідних документів та пропозиції не відповідають тендерній документації. Пропозиції цих учасників відхилено.

Зокрема, ТОВ «Скай Трейд Україна», якого протягом 2018–2019 років ЮНОПС визначено основним постачальником «пакунка малюка», не надано Державній установі копії висновків Держпродспоживслужби до 27 товарів зі складу комплекту. Крім того, 24 найменувань товарів, які пропонувалися ТОВ «Скай Трейд Україна» для постачання, не відповідали встановленим у тендерній документації вимогам щодо складу тканини та їх оброблення.

До аукціону допущено пропозиції чотирьох учасників: ТОВ «МІК», ТОВ «ТК-Домашній Текстиль», ТОВ «Виробнича організація «Харків», ПрАТ «Трикотажна фабрика «Роза».

Довідково. Водночас за інформацією, розміщеною в системі «YouControl» станом на 28.12.2020, встановлено, що ТОВ «ТК-Домашній Текстиль», ПрАТ «Трикотажна фабрика «Роза», допущені до аукціону, мають спільні зв'язки та є пов'язаними особами, а саме входять в одну корпоративну групу ФПГ «ТК-Груп».

За результатами розгляду тендерних пропозицій Державною установою виявлено факти, на підставі яких сформовано підозру щодо вчинення шістьма учасниками (ТОВ «Кванті Лімітед», ТОВ «Фін Платіnum компані», ТОВ «Роялті органік», ТОВ «Медсі», ТОВ «Експо трейд інком», ТОВ «Уртус») антиконкурентних узгоджених дій шляхом узгодження своїх тендерних пропозицій та стратегії поведінки під час торгів, що могло призвести до спотворення результатів торгів. Державною установою подано заяву до АМКУ з проханням провести перевірку встановлених фактів та притягнути до відповідальності зазначених учасників.

На підставі зазначеного та скарг, які надійшли від учасників, АМКУ зобов'язано Державну установу відмінити пропозиції учасників та процедуру закупівлі «пакунка малюка». Встановлено, що тендерним комітетом при винесенні рішень про відхилення пропозицій учасників скарги розглядались формально, без чіткого обґрунтування невідповідності, лише констатувався факт «про невідповідність матеріалів тендерної пропозиції умовам тендерної документації».

Державною установою 13.07.2020 відмінено процедуру закупівлі «пакунка малюка». Як наслідок, **247 947 комплектів** «пакунка малюка» очікуваною вартістю 1 233,5 млн грн (4974,71 грн за од.) для новонароджених дітей у 2020 році не було придбано.

Державна установа зверталася до Мінсоцполітики з пропозицією розпочати новий тендер в рамках укладеного договору, однак 29.07.2020 Кабінетом Міністрів України прийнято рішення з 01.09.2020 до 31.12.2021 реалізовувати пілотний проект «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

З 01.01.2021 та на момент завершення аудиту Міністерство не уклало з Державною установою договір про організацію та проведення тендера на закупівлю одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на 2021 рік. Відповідно, для матерів, які народили дітей у період з 1 січня по 1 травня 2021 року, закупівлю «пакунка малюка» не здійснено. За статистичними

показниками (<http://www.ukrstat.gov.ua/>) кількість живонароджених дітей у січні-квітні минулого року становила **92339 осіб**.

4.3. Виплата грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020 році

Перерахування коштів грошової компенсації за КПКВК 2501030 з рахунка Мінсоцполітики, відкритого в Казначействі, на рахунок АТ КБ «ПриватБанк» здійснювалося на підставі зведених реєстрів для виплати грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» в розмірі 5 тис. грн на одну дитину, поданих структурними підрозділами з питань соціального захисту населення.

Загалом за вересень-грудень 2020 року на підставі платіжних доручень Мінсоцполітики Казначейством перераховано на рахунок АТ КБ «ПриватБанк» **416,4 млн грн**, що відповідає сумі грошової компенсації згідно зі зведеними реєстрами, що підлягали фінансуванню. З урахуванням розміру виплати (5 тис. грн) перераховано грошову компенсацію на **83277** новонароджених дітей.

Загалом станом на 01.03.2021 на спеціальних рахунках АТ КБ «ПриватБанк» знаходиться **217,3 млн грн⁵³**, або **52,2 відс.** суми, виплаченої громадянам у вересні-грудні 2020 року грошової компенсації, які отримувачі мають право використати самостійно протягом року на придбання дитячих товарів.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Мінсоцполітики (<https://pakunok-malyuka.ioc.gov.ua/outletaddresses>), до Реєстру закладів торгівлі, що приєдналися до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», станом на 11.03.2021 включено 3396 суб'єктів господарювання (закладів торгівлі), з них у м. Києві – 647 од., або 20 відс. загальної кількості.

Під час аудиту в структурних підрозділах з питань соціального захисту населення встановлено, що жоден з восьми органів⁵⁴ **не здійснював** контролю за цільовим використанням грошової компенсації, зокрема шляхом вибіркової перевірки закладів торгівлі, включених до реєстру, через невизначення механізму такої перевірки. Отже, пункт 23 Порядку та умов № 744, яким встановлено необхідність проведення такої перевірки, на практиці **не**

⁵³ За даними АТ КБ «ПриватБанк» (відповідь на адресу Рахункової палати від 19.04.2021 № 20.1.0.0.0/7-210331/8799).

⁵⁴ Департамент соціальної політики Вінницької міської ради, Лівобережне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради, Центральне управління соціального захисту населення Дніпровської міської ради, управління соціального захисту населення адміністрації Індустріального району Харківської міської ради, управління соціального захисту населення Дарницької районної в м. Києві державної адміністрації, управління соціального захисту населення Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, управління соціального захисту населення адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради, управління соціального захисту населення адміністрації Немишлянського району Харківської міської ради.

реалізується, що не дає можливості забезпечити цільове використання грошової компенсації: отримувачу надано право самостійно використовувати призначену йому грошову компенсацію на придбання товарів у суб'єктів господарювання, які здійснюють продаж споживчих товарів безпосередньо населенню для особистого споживання та приєдналися до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

За результатами перевірки правомірності призначення та виплати грошової компенсації встановлено один факт безпідставного призначення та виплати управлінням соціального захисту населення Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації грошової компенсації в сумі 5,0 тис. грн гр. Х., родинний зв'язок якого з народженою дитиною не підтверджено (у свідоцтві про народження дитини зазначено не ту особу, якій призначено та виплачено допомогу). За результатами аудиту зайво сплачені кошти повернуто на рахунок управління.

4.4. Придбання «пакунка малюка» у 2020 році із залученням міжнародної організації

Міністром соціальної політики України М. Лазебною **14.12.2020** підписано Зміни до Меморандуму⁵⁵, згідно з якими ЮНОПС зобов'язується надати підтримку Уряду України шляхом забезпечення комплексу дій щодо організації та проведення згідно з міжнародно визнаними і сертифікованими світовими підходами ефективного і прозорого процесу закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» відповідно до Переліку дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого Мінсоцполітики; укласти договір з переможцем процесу закупівель і забезпечити комплектування та доставку одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»; укласти проектну угоду з Мінсоцполітики.

Уряд відповідно до Змін до Меморандуму зобов'язується визначити орієнтовну чисельність дітей, які можуть народитись із 24 жовтня до 31 грудня 2020 року, і передати ЮНОПС в Україні для проведення закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»; провести фінансування Проекту **в частині закупівлі товарів для комплектування та доставки одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»** у межах видатків, передбачених у загальному фонді державного бюджету за програмою «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення», з урахуванням вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у розмірі не меншому ніж три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату її видачі.

---

⁵⁵ Зміни до Меморандуму від ЮНОПС в Україні підписано 15.12.2020 пані Irina Sahakyan Vetter та від ЮНІСЕФ в Україні - Lotta Sylwander.

Через 16 днів (**30.12.2020**) після підписання Змін до Меморандуму Мінсоцполітики та ЮНОПС уклали проектну угоду про надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

Відповідно до умов цієї проектної угоди (Додаток III «Опис заходів») ЮНОПС має здійснити комплекс дій щодо впровадження проекту, зокрема закупівлю товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у кількості, зазначеній Мінсоцполітики, **управління Проектом** та поставку до установ, призначених відповідальними Мінсоцполітики (адреси зазначених установ надаються Мінсоцполітики окремо), з розвантаженням «пакунків малюка».

У Додатку IV «Бюджет» до проектної угоди зазначено суму фінансування проекту міжнародної технічної допомоги, в межах якого здійснюється закупівля дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», яка дорівнює **284 870 853,0 гривень**.

У пункті 2 проектної угоди зазначено, що ця сума включає всі витрати, необхідні для виконання ЮНОПС Проекту, визначеного в пункті 4 цієї проектної угоди⁵⁶, згідно з бюджетом, вказаним у Додатку IV; сума фінансування розрахована виходячи з вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», що становить три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років станом на грудень 2020 року⁵⁷, для комплектування 49431 «пакунка малюка» для сімей, у яких народились діти з 24 жовтня по 31 грудня 2020 року, відповідно до даних, наданих обласними, Київською міською державними адміністраціями.

Отже, Мінсоцполітики як головним розпорядником коштів державного бюджету на надання при народженні дитини допомоги «пакунок малюка» укладено проектну угоду щодо реалізації проекту міжнародної технічної допомоги, в якій взагалі не передбачено розміру міжнародної технічної допомоги Україні на реалізацію проекту від донора (ЮНОПС).

Датою початку терміну дії Угоди визначено дату останнього підписання Угоди, а кінцевою датою – 31 грудня 2021 року, за винятком випадку припинення дії Угоди відповідно до статті 2.23 Додатка II.⁵⁸

Визначена в Угоді сума фінансування відповідає розміру трьох прожиткових мінімумів для дітей віком до 6 років (5763 грн), помноженому на кількість «пакунків малюка» (49431).

⁵⁶ У пункті 4 цієї проектної угоди зазначено: проект, що реалізується в межах міжнародної технічної допомоги та виконання Меморандуму, має на меті підвищення якості життя матерів та дітей у перші місяці життя дитини шляхом забезпечення одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» та надання інформації щодо догляду за дитиною та грудного вигодовування.

⁵⁷ Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» прожитковий мінімум для дітей віком до 6 років з 1 грудня 2020 року становить 1921 грн; Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» – з 1 січня 2021 року – 1921 грн, з 1 липня 2021 року – 2013 грн, тобто з 01.12.2020 по 01.07.2021 розмір прожиткового рівня встановлено на рівні 1921 гривні.

⁵⁸ До таких випадків належить закінчення терміну дії та розірвання проектної угоди.

За даними Державної служби статистики України⁵⁹, кількість живонароджених у листопаді-грудні 2020 року (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях) становила 46179 осіб, зокрема в жовтні 26621 особа, або в середньому 858 дітей у день.

Визначена Мінсоцполітики на підставі даних регіонів орієнтовна чисельність дітей, які можуть народитись із 24 жовтня до 31 грудня 2020 року, включена до показника кількості «пакунків малюка» проектної угоди, є реальною виходячи зі статистичних даних.

Відповідно до графіка, наданого ЮНОПС до Мінсоцполітики, передбачено постачання двох партій «пакунків малюка»⁶⁰ в усі регіони України та м. Київ.

На виконання умов проектної угоди (стаття 10 Додатка I «Спеціальні умови»), відповідно до яких Мінсоцполітики переказує не пізніше 31 грудня 2020 року ЮНОПС суму попередньої оплати у розмірі 100 відс., Казначейством на підставі платіжного доручення № 13 від 30.12.2020 перераховано на рахунок ЮНОПС 30.12.2020 всю суму, передбачену в проектній угоді.

За результатами опрацювання інформації, розміщеної на офіційному порталі закупівель системи ООН «Глобальний ринок ООН» (UNGM) в розділі «Tender notices» (повідомлення про тендери) за критерієм пошуку «Baby Box», встановлено, що **25.12.2020** (за п'ять днів до укладання проектної угоди) оприлюднено на офіційному порталі UNGM під назвою «Emergency procurement for the supply of baby boxes» (екстрена закупівля постачання пакунків малюка) (код RFQ/2020/18184) запит на подання цінових пропозицій. Кінцевий термін – 30.12.2020.

Закупівлю «пакунка малюка» передбачено здійснити ЮНОПС за 2 лотами (1 лот для 12 регіонів України в кількості 22103 од. та 2 лот для 13 регіонів України в кількості 27328 од.). Зазначена ЮНОПС у переліку вимог до закупівлі кількість «пакунків малюка», яка підлягає закупівлі, відповідає кількості згідно з умовами проектної угоди.

Порівнянням переліку, розмірів, кількості та характеристик складових «пакунка малюка», визначених ЮНОПС у вимогах до закупівлі, з Переліком товарів № 1025, відхилень не встановлено, крім п'яти позицій, які стосуються розширення технічних характеристик предмета закупівлі. Зокрема, ЮНОПС вимоги до товару «підгузки одноразові для новонароджених, 2-5 кг (не менше ніж 94 шт.), 3-6 кг (не менше ніж 94 шт.), не менше трьох шарів, кріплення на липучках, з еластичними вушками» доповнено вимогою щодо наявності індикатора вологості, що вказує на необхідність зміни підгузка. Крім того, розширено вимоги до упаковки підгузків та маркування.

Також ЮНОПС до предмета закупівлі «пакунок малюка» встановлено

⁵⁹ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁶⁰ **I партія** до 30.01.2021 для Вінницької, Дніпропетровської, Кіровоградської, Полтавської, Черкаської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Херсонської, Донецької, Луганської, Харківської областей (22103 од.); **II партія** до 28.02.2021 для Житомирської, Київської, Сумської, Чернігівської, Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької областей та м. Києва (27328 од.).

окремо вимоги до кольору одягу та білизни, маркування, упакування товарів тощо.

Як свідчить інформація, наведена ЮНОПС у тендерній документації щодо закупівлі «пакунка малюка», переможець торгів має забезпечити комплектування, доставку та розвантаження «пакунка малюка». Основні вимоги до переможця торгів: наявність трьохрічного досвіду виробництва/поставок подібних товарів; спроможність постачання до регіонів «пакунків малюка» за тими найменуваннями, у кількості та за технічними характеристиками товарів, зазначеними у тендерній документації; відсутність конфліктів інтересів з ЮНОПС.

Відповідно до інформації, розміщеної на сайті UNGM у розділі «Contract awards» (присудження контрактів) за критерієм пошуку «Baby Box», **через шість** днів після розміщення на сайті запиту про подання цінових пропозицій опубліковано повідомлення щодо «Emergency Procurement for the Supply of Baby Boxes» (екстрені закупівлі на поставку «пакунків малюка») (номер RFQ/2020/18184) від 31.12.2020: ЮНОПС за результатами процедури закупівлі визначено переможцем торгів ТОВ «Скай Трейд Україна», з яким укладено два контракти на поставку за 1 лотом для 12 регіонів України 22100 од. «пакунків малюка» на загальну суму 106 848 417,0 грн (4834,77 грн за од.); за 2 лотом для 13 регіонів України – 27400 од. «пакунків малюка» на загальну суму 132 472 698,0 грн (**4834,77 грн за од.**). **Загалом за 1 і 2 лотами ЮНОПС укладено контракти з ТОВ «Скай Трейд Україна» на поставку 49500 «пакунків малюка» на загальну суму 239 321 115,0 гривень.**

Відповідно до графіка постачання, надісланого ЮНОПС до Мінсоцполітики листом від 30.12.2020, в якому зазначено регіони та кількість «пакунків малюка», а також тендерної документації ЮНОПС, розміщеної на сайті UNGM, в регіони передбачено доставку загалом 49431 «пакунка малюка», що відповідає кількості, визначеній у проектній угоді, укладеній між Мінсоцполітики та ЮНОПС. Отже, ЮНОПС за рахунок коштів державного бюджету придбано на 69 «пакунків малюка» більше, ніж передбачено проектною угодою.

У надісланому ЮНОПС до Мінсоцполітики повідомленні від 05.01.2021 UNOPS/01-2021/281 зазначено, що відповідно до пункту 2.3 проектної угоди ЮНОПС 31.12.2020 закупило товари для комплектування 49431 одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на загальну суму 284 870 853,00 гривень.

***Довідково.** У пункті 2.3 Розділу II Додатка II «Загальні умови» до проектної угоди передбачено, що до 5 січня 2021 року ЮНОПС готує та подає до Мінсоцполітики звіт про закуплені товари для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка». Водночас ЮНОПС у повідомленні від 05.01.2021 UNOPS/01-2021/281, якому надало статус звіту, не виокремило інформації про вартість закуплених товарів для комплектування такої допомоги.*

ЮНОПС відзвітувало Міністерству про закупівлю 49431 одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», а згідно з інформацією, розміщеною на офіційному порталі UNGM (про що зазначалося раніше), ЮНОПС укладено контракти на закупівлю 49500 од. одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», тобто ЮНОПС надало Мінсоцполітики на виконання пункту 2.3 Розділу II Додатка II «Загальні умови» до проектної угоди інформацію про кількість придбаних «пакунків малюка», що є недостовірною, а саме занижено на 69 пакунків.

Отже, ЮНОПС у порушення вимог пункту 2 проектної угоди, в якому визначено кількість передбачених до закупівлі «пакунків малюка» (49431 од.), придбано за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2501030, перерахованих Мінсоцполітики на рахунок ЮНОПС у рамках фінансування проектної угоди, на 69 «пакунків малюка» більше, ніж визначено проектною угодою, що призвело до втрат коштів державного бюджету та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) державі у сумі **333,6 тис. грн, оскільки поставку цих «пакунків малюка» в регіони графіком не передбачено та на час аудиту не здійснено.**

Враховуючи зазначену вище інформацію, ЮНОПС шляхом укладення контрактів з ТОВ «Скай Трейд Україна» на комплектування, доставку та розвантаження «пакунків малюка» забезпечено виконання у встановлені терміни умов проектної угоди в частині закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги. На дату проведення аудиту (15.03.2021) документів, які підтверджують факт поставок (прийняття товару), у файлі, що стосується цієї проектної угоди, немає.⁶¹

Довідково: Рахункова палата листом від 08.12.2020 № 18-2828 звернулася до ТОВ «Скай Трейд Україна» про отримання всіх документів, які стосуються взаємовідносин з ЮНОПС, закупки та постачання у 2018–2020 роках «пакунків малюка», однак відповідь станом на 15.03.2021 не надійшла.

Таким чином, відповідно до надісланого ЮНОПС на адресу Мінсоцполітики повідомлення від 05.01.2021 UNOPS/01-2021/281, а також розміщеної на офіційному порталі UNGM інформації про укладені контракти із закупівлі «пакунків малюка», витрати ЮНОПС на закупівлю «пакунків малюка», які включають вартість доставки та розвантаження, становили 239 321 115,0 грн (84 відс. загальної суми коштів, перерахованої Мінсоцполітики на рахунок ЮНОПС), витрати на реалізацію проекту (управління Проектом) – 45 549 738,00 гривень (16 відс.).⁶²

Слід зазначити, що відповідно до статті 12 Закону № 2811 вартість одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» згідно з бюджетним фінансуванням становить не менш як три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату її видачі, та не зараховується до розміру допомоги, передбаченої частиною першою цієї статті. Фактично вартість «пакунка малюка» з доставкою та розвантаженням (без вартості послуг ЮНОПС за реалізацію Проекту) становить 4834,77 грн, що менше ніж три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законами про держбюджет на 2020 і 2021 роки в сумі 5763 грн (з 01.12.2020 по 01.07.2021).

На підставі листа ЮНОПС (від 05.01.2021 UNOPS/01-2021/281) на адресу Мінсоцполітики витрати в сумі 284 870 853,00 грн відображено

⁶¹ У пункті 4.6 Розділу 4 проектної угоди зазначено, що після прибуття товарів на місце доставки, установи, призначені відповідальними Мінсоцполітики, негайно підписують документ про прийняття та зберігають його у файлі, що стосується цієї Угоди. Шаблон для цього документа визначений у Додатку V і доступний для ЮНОПС за запитом. Відповідно до графіка поставок, наданого ЮНОПС до Мінсоцполітики, передбачено постачання ЮНОПС двох партій «пакунків малюка», з них I партія (12 регіонів) до 30.01.2021; II – (13 регіонів, у т. ч. м. Київ) до 28.02.2021.

⁶² 284 870 853,0 – 239 321 115,0 = 45 549 738,0 гривень.

Мінсоцполітики у бухгалтерському обліку на позабалансовому рахунку 09 «Передані (видані) активи відповідно до законодавства». При цьому у пункті 2.3 Розділу II Додатка II «Загальні умови» проектної угоди передбачено, що **будь-які кошти, щодо яких ЮНОПС не створено зобов'язань для закупівлі товарів, будуть повернуті Мінсоцполітики до січня 2021 року.**

Мінсоцполітики відображено у бухгалтерському обліку витрати, надані ЮНОПС в повідомленні від 05.01.2021 UNOPS/01-2021/281, але фактично ЮНОПС відповідно до суми укладених контрактів взято зобов'язання на суму 239 321 115,0 грн, **тобто обґрунтування для взяття зобов'язань на залишок суми 45 549 738,00 грн ЮНОПС не подано.**

Отже, відповідно до вимог пункту 1² Розділу VIII «Прикінцеві положення» Закону № 2811, пункту 4 Порядку використання № 1180 тимчасово, до 31 грудня 2020 року, **закупівля товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» організовувалася та здійснювалася через ЮНОПС у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України згідно з Меморандумом. Згідно з підпунктом 2.2.5 пункту 2.2 статті 2 Змін до Меморандуму Уряд України зобов'язується здійснити фінансування Проекту в частині закупівлі товарів для комплектування та доставки одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у межах видатків, передбачених у загальному фонді державного бюджету за програмою «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення», з урахуванням вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у розмірі не меншому, ніж три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років, встановленого законом на дату її видачі.**

Мінсоцполітики **всупереч** положенням цих нормативних актів у проектній угоді, крім умов фінансування закупівлі товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та доставки в регіони у кількості, зазначеній Мінсоцполітики, **передбачено додаткове фінансування здійснення ЮНОПС заходів з управління Проектом.**

Враховуючи суми укладених ЮНОПС з ТОВ «Скай Трейд Україна» контрактів, Мінсоцполітики сплачено ЮНОПС за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2501030 в рамках фінансування проектної угоди за послуги з реалізації проекту міжнародної технічної допомоги **45 549,7 тис. грн**, що призвело до втрат державного бюджету та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) державі на цю суму.

Довідково. За інформацією, отриманою під час аудиту, Мінсоцполітики листом від 04.12.2020 № 16966/0/2-20/57 повідомило ЮНОПС про відмову передбачати в проектній угоді ініційовану ЮНОПС норму про витрати цієї міжнародної прибуткової організації на управління проектом у розмірі 4,5 відсотка.

Таким чином, у діях посадових осіб Мінсоцполітики вбачаються ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних з привласненням, розтратою майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, у тому числі в інтересах інших осіб.

Контрольною групою Рахункової палати **17.02.2021** проведено огляд вмісту «пакунка малюка», придбаного за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2501030 у 2020 році та доставленого ЮНОПС.

Результати огляду засвідчили, що 90 відс. наповнення пакунка – це товари українських виробників (одяг та дитяча постільна білизна); підгузки – Чеська Республіка, серветки вологі – Велика Британія, термометри, ножиці, іграшки – Китай, гребінець – Тайланд.

Товари компанії ТОВ «ТК-ПРОФІТЕКС» представлені 57 предметами (дитячий одяг, рушник, ковдра, постільна білизна), пакунок на **60 відс.** наповнено товарами цієї компанії.

Оглядом встановлено невідповідність вмісту «пакунка малюка» з Переліком товарів № 1025 за чотирма позиціями. Так, переліком передбачено комплектування «пакунка малюка» підгузками одноразовими для новонароджених, 2-5 кг (не менше ніж 94 шт.), не менше трьох шарів, кріплення на липучках, з еластичними вушками у кількості 1 шт. та підгузками одноразовими для новонароджених, 3-6 кг (не менше ніж 94 шт.), не менше трьох шарів, кріплення на липучках, з еластичними вушками – 1 штука.

Фактично встановлено: чотири упаковки підгузків одноразових фірми «Huggies. Elite Soft», розміром 1 (3-5 кг), в кількості 104 шт. (26 шт. кожна) та чотири упаковки підгузків одноразових фірми «Huggies. Elite Soft», розміром 2 (4-6 кг), в кількості 96 шт. (24 шт. кожна), тобто вага, зазначена на упаковці з підгузками 3-5 кг та 4-6 кг, не відповідає вазі, зазначеній в Переліку товарів № 1025 (2-5 кг та 3-6 кг).

Отже, **батьки, діти яких мають вагу менше 3 кг** (за показниками 2019 року у місяць народжувалося в середньому 1242 недоношені дитини⁶³), **не зможуть скористатися в перші дні життя своїх дітей підгузками**, які розраховані на дітей вагою від 3 до 6 кг, що є **суттєвим недоліком у забезпеченні адресною цільовою допомогою**.

Також Переліком товарів № 1025 передбачено комплектування «пакунка малюка» боді з коротким рукавом, бавовна 100%, розмір 62 см (довжина тіла 57-62 см) в кількості 3 штуки. Фактично встановлено: два бавовняні боді з коротким рукавом розміром 62 см, тобто пакунок недоукомплектовано одним боді відповідного розміру. Натомість встановлено наявність зайвого боді з довгим рукавом 62 розміру.

Переліком передбачено комплектування «пакунка малюка» гребінцем для волосся та вичісування молочних кірок (гіпоалергенний, для чутливої шкіри) в кількості 1 штука. Фактично встановлено: щітка для волосся з гребінцем для вичісування молочних кірок (гіпоалергенний, для чутливої шкіри), виробник: Тайланд, ТМ Lindo, тобто додатково до «пакунка малюка» включено щітку для волосся, якої немає у Переліку товарів № 1025.

Аналізом цін на товари⁶⁴, які включені до оглянутого «пакунка малюка», встановлено, що у разі придбання таких предметів у роздріб, вартість такого «пакунка малюка» мінімум становить **8260,68 грн** (зі знижками 7912,18 грн).

Найбільшу питому вагу у таких видатках (20 відс.) становить вартість чотирьох упаковок підгузків одноразових фірми «Huggies. Elite Soft»

⁶³ Згідно з даними Звіту про медичну допомогу вагітним, роділлям і породіллям (Форма N-21, табл.2245) за 2019 рік, сформованого 10.03.2020 та розміщеного на сайті ДЗ Центру медичної статистики МОЗ України <http://medstat.gov.ua/ukr/statdan.html>, у **2019 році** народилося недоношеними 15410 дітей, з них померло 501 дитина, живих – **14909 дитини**.

⁶⁴ Для аналізу використано інформацію, розміщену на сайтах 20 інтернет-магазинів.

розміром 1 (3-5 кг), в кількості 104 шт. (26 шт. кожна), чотирьох упаковок підгузків одноразових фірми «Huggies. Elite Soft» розміром 2 (4-6 кг), в кількості 96 шт. (24 шт. кожна) (загалом за 8 упаковок 1103,56 грн) та комбінезону-трансформеру з капюшоном демісезонний, унісекс (верхня тканина плащова, наповнювач – синтепон, підкладка – бавовна 100% або фліс), розмір 0-12 місяців (660 грн).

4.5. Стан внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів

Відповідно до частини третьої статті 26 БКУ розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів.

У Мінсоцполітики забезпечення внутрішнього контролю за дотриманням законності та ефективності управління і використання коштів державного бюджету, досягненням результатів відповідно до встановлених розпорядчими актами мети, завдань і планів покладено на структурні підрозділи апарату Міністерства.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 «Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001» та Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247, Мінсоцполітики видано наказ від 13.02.2019 № 203 «Про деякі питання щодо ідентифікації, оцінки та управління ризиками в Міністерстві соціальної політики України», який регулює діяльність з управління ризиками.

Аналізом Операційного зведеного плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2020 рік, затвердженого Міністром 28.12.2019 (зі змінами від 08.12.2020), встановлено, що Міністерством при включенні об'єктів до перевірки в 2020 році враховувалися ризики відповідно до напрямів бюджетної програми, зокрема недотримання вимог порядку використання коштів, недосконалість організаційного та нормативно-правового забезпечення.

Водночас до переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту Стратегічного зведеного плану діяльності з внутрішнього аудиту Мінсоцполітики на 2021-2023 роки, затвердженого Міністром соціальної політики України 29.12.2020, бюджетної програми за КПКВК 2501030 для дослідження у частині видатків на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» не включено.

На місцевому рівні якісного внутрішнього контролю не забезпечено. Зокрема, встановлено, що департаментом соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не забезпечено ефективного управління **5350,0 тис. гривень**. Так, департаменту відповідно до затвердженого кошторису відкрито асигнувань на суму 51500,0 тис. грн, при цьому ним укладено договір з ЮНОПС на суму 46150,0 тис. грн, або на 5350,0 тис. грн менше, ніж сума відкритих асигнувань.

Департамент не ініціював зменшення бюджетних призначень на зазначену суму з метою узгодження з узятими бюджетними призначеннями. Як наслідок, ці кошти з 07.09.2018 по 28.12.2018 знаходились на рахунку департаменту без використання та в кінці року повернуті до державного бюджету.

Також встановлено окремі факти недотримання комунальними некомерційними підприємствами порядку видачі «пакунка малюка» та ведення бухгалтерського обліку.

- Зокрема, КНП «Пологовий клінічний будинок № 1 м. Львова» та КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр» в порушення вимог абзацу четвертого пункту 9 Порядку надання № 512, яким передбачено видання патронатному вихователю допомоги «пакунок малюка», якщо він забрав новонароджену дитину з пологового будинку протягом місяця з дня народження, видано у 2019 та 2020 роках два «пакунки малюка» загальною вартістю **8,0 тис. грн** та один пакунок вартістю **3,8 тис. грн** відповідно представникам відділів служби у справах дітей Львівської міської ради замість патронатних вихователів дитячих будинків, до яких були передані діти.

- КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр» в порушення вимог абзацу восьмого розділу I Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.12.1999 за № 893/4186, згідно з яким бухгалтерський облік на субрахунках ведеться в аналітичному розрізі та має забезпечити **кількісно-сумову та якісну** (марка, сорт, розмір тощо) інформацію про наявність і рух об'єктів бухгалтерського обліку на відповідних синтетичних рахунках класів 1 «Необоротні активи», 2 «Запаси» та 0 «Позабалансові рахунки», здійснило оприбуткування 4256 од. одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на рахунку 04 «Непередбачені активи і зобов'язання» **лише в кількісному виразі**. Подібний факт встановлено в КНП «3-я міська клінічна лікарня м. Львова». За поясненням представників об'єктів контролю, така ситуація виникла внаслідок надходження товарно-транспортних накладних без зазначення сум.

Ці факти свідчать про недостовірність обліку «пакунків малюка» у вартісному виразі, які надійшли в регіони.

- КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр» не дотримано вимоги частини п'ятої статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідно до якої господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони здійснені: у 2019 році не відображено в бухгалтерському обліку списання 2188 «пакунків малюка» на суму **9465,0 тис. грн**, натомість вони відображені у 2020 році.

Таким чином, із загального обсягу спрямованих з державного бюджету коштів на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» та виплату грошової компенсації в сумі **2 544,4 млн грн**, використання **2 128,0 млн грн** (84 відс. загального обсягу) здійснювалося без забезпечення прозорості системи закупівлі та в неконкурентний спосіб.

За цих умов і обставин 129,6 млн грн, або 6 відс. загального обсягу видатків, втрачено, чим заподіяно матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам (83,8 млн грн) і державі (45,8 млн грн).

V. СОЦІАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ

Спрямовані у 2018–2020 роках кошти з державного бюджету в загальній сумі **2544,4 млн грн** дали можливість придбати ЮНОПС **587 441**⁶⁵ «пакунок малюка», з яких поставлено в регіони та видано на дату проведення аудиту в Мінсоцполітики (березень 2021 року) **537 770**, а також виплатити Мінсоцполітики грошову компенсацію вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на **83 277** живонароджених дітей.

Водночас за статистичними даними⁶⁶, кількість живонароджених дітей з вересня 2018 року по грудень 2020 року становила 711,7 тис. осіб⁶⁷, тобто потребу в «пакунку малюка» та виплаті грошової компенсації задоволено на **94 відс., залишилися незабезпеченими такою допомогою близько 124,3 тис. осіб.**

Взагалі не отримали «пакунок малюка» батьки дітей, народжених протягом вересня-грудня 2018 року та січня-вересня 2019 року у Донецькій області (більше 14,7 тис. дітей⁶⁸), що зумовлено відмовою департаменту соціального захисту населення Донецької ОДА укласти проектну угоду з ЮНОПС на поставку «пакунка малюка» через її невідповідність чинному законодавству.

З метою зняття соціальної напруги серед мешканців області ОДА прийнято рішення про виплату у 2020 році особам, які проживають у Донецькій області та при народженні дитини у період з 01.09.2018 по 31.12.2019 мали право на натуральну допомогу «пакунок малюка» і не отримали її, або опікуну такої дитини, соціальної матеріальної допомоги за рахунок коштів обласного бюджету. Розмір соціальної допомоги визначено на рівні 3250 гривень. У 2020 році таку соціальну підтримку одержали 13,3 тис. сімей для 13,4 тис. дітей на загальну суму 43,7 млн гривень.

Крім цього, з моменту початку реалізації рішення Кабінету Міністрів України щодо надання допомоги при народженні дитини видача «пакунка малюка» здійснювалася з порушенням встановлених термінів та з недотриманням затвердженої комплектації.

До того ж батьки дітей, народжених з 24 жовтня до 31 грудня 2020 року (більше 46,2 тис. осіб⁶⁹), могли отримати таку допомогу лише після січня

⁶⁵ Придбані за кошти державного бюджету за КПКВК 3511340 – 538010 од. (за даними ОДА та КМДА); за КПКВК 2501030 – 49431 од. (за даними ЮНОПС).

⁶⁶ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁶⁷ У вересні-грудні 2018 року – 109,4 тис. осіб, 2019 році – 308,8 тис. осіб, у 2020 році – 293,5 тис. осіб.

⁶⁸ Природний рух населення у 2019 році. Доступний з: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/demohrafichna-ta-sotsialna-statystyka/naselennia-ta-mihratsiia/pryrodneyi-rukhn-naselennia/>

⁶⁹ Статистичний збірник «Демографічна ситуація в Україні в січні-жовтні 2020 року». Доступно з: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2020/dem_1020.pdf.

2021 року, оскільки поставки в 12 регіонів передбачені до 30.01.2021 і в 13 регіонів (у т. ч. м. Київ) – до 28.02.2021.

Батьки дітей, народжених у січні-квітні 2021 року (за показниками минулого року 92,3 тис. дітей), також не отримали такої допомоги, оскільки закупівлю «пакунка малюка» ще не оголошено.

Зазначене спричинено, зокрема, неефективністю прийнятих управлінських рішень щодо реалізації заходів з надання допомоги при народженні дитини. Так, з часу запровадження надання такої допомоги (вересень 2018 року) прийнято **чотири** рішення Кабінету Міністрів України про зміну підходів до придбання та надання допомоги: зокрема, двічі залучено міжнародну організацію, двічі – державну установу, видача «пакунка малюка» змінювалася виплатою грошової компенсації. Також **чотири** рази змінювалися вимоги до комплектації «пакунка малюка». Все це негативно впливало на забезпечення відповідною допомогою.

Наприклад, у Фінляндії до закупівлі «пакунка малюка» залучено незалежну установу соціального захисту «Kela». Відповідно до розміщеної на офіційному сайті цієї установи інформації⁷⁰ перелік товарів, що входять до пакета для вагітних, переглядається щороку. Включені товари відбираються в процесі публічного тендера, який проводиться відповідно до закону про публічні контракти та концесії. Використовується відкрита процедура закупівлі, тендер є відкритим для всіх постачальників, які бажають взяти участь у торгах.

Тендери проводяться раз на рік восени, трохи більше року до початку розподілу пакета для вагітних. Наприклад, торги на версію пакета 2020 року розпочалися восени 2018 року. Загальна грошова вартість продуктів, відібраних для пакета для вагітних, не може перевищувати € 170 (ПДВ 0%), або 5546,93 грн⁷¹.

Отже, у Фінляндії передбачено завчасне придбання «пакунка малюка» з метою забезпечення ритмічності видачі.

Натомість в Україні одним із негативних факторів було укладення ОДА та КМДА неякісних проектних угод з ЮНОПС. Так, в усіх проектних угодах не передбачено відповідальності ЮНОПС за несвоєчасну доставку «пакунка малюка», що не сприяло дотриманню ЮНОПС графіків поставки натуральної допомоги та призвело до порушення структурними підрозділами з питань соціального захисту населення нормативно встановленого терміну видачі натуральної допомоги отримувачам.

Відповідно до пункту 9 Порядку надання № 512 допомога «пакунок малюка» видається її отримувачам під час народження/виписки дитини у пологовому будинку або за місцем проживання/перебування новонародженої дитини **не пізніше ніж через 30 календарних днів з дня її народження.**

Статистична звітність «Кількість живонароджених, померлих по регіонах у 2020 році». – Доступна з: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁷⁰ <https://www.kela.fi/web/en/maternity-package-how-the-items-are-selected>

⁷¹ За офіційними даними Національного банку України курс гривні до євро станом на 01.04.2021 становив 32,629 грн за 1 євро.

Водночас у порушення цієї норми у **м. Дніпрі** внаслідок несвоєчасної поставки ЮНОПС «пакунків малюка», у 2018–2019 роках допомогу на 46 народжених дітей видано з порушенням зазначеного терміну: затримка становила від 1 до 32 днів.

У **Вінницькій області** ЮНОПС у вересні 2018 року не були виконані умови проектної угоди: із запланованих до поставки 1150 пакунків фактично поставлено 621 (54 відс.). Як наслідок, станом на 01.10.2018 не задоволено потребу у видачі 522 пакунків одержувачам, які звернулися до місцевих структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, з них 404 пакунки за заявами, що надійшли до 20.09.2018. Вказані 404 пакунки розподілені і передані управлінням 16.10.2018 та 19.10.2018 із затримкою в 14 днів. Затримання поставок пакунків від ЮНОПС відбулось також у вересні та жовтні 2018 року. Так, із 1150 пакунків, передбачених проектною угодою до поставки у вересні, фактично надійшов 621 пакунок, із 1050, запланованих у жовтні, надійшло 1352 пакунки, загалом за вересень–жовтень ЮНОПС не поставлено 227 пакунків.

У **Харківській області** внаслідок несвоєчасної поставки ЮНОПС «пакунка малюка» у вересні–жовтні 2018 року, 1319 новонароджених у цей період отримали відповідну кількість «пакунків малюка» вартістю 4450,39 тис. грн після виписки із очікуванням більш ніж 40 днів. Наприклад, КНП «Міський перинатальний центр» Харківської міської ради та КНП Харківської обласної ради «Обласний клінічний перинатальний центр» 249 та 363 новонароджених дітей відповідно при виписці в цей період не було забезпечено допомогою «пакунок малюка».

Також відповідно до проектної угоди між департаментом соціального захисту населення Харківської ОДА та ЮНОПС за перерахованими у березні 2019 року коштами у сумі 36960,0 тис. грн поставки 5637 «пакунків малюка» замість вересня здійснено у жовтні (3202 од.), грудні (2130 од.) 2019 року та січні (305 од.) 2020 року. Крім того, в управліннях соціального захисту населення Шевченківського та Немишлянського районів Харківської міської ради внаслідок несвоєчасних поставок ЮНОПС «пакунків малюка» встановлено випадки їх несвоєчасного видання із затримкою від 4 до понад 90 днів, зокрема, у 2018 році – 280, у 2019 році – 15 пакунків на загальну суму 992,27 тис. гривень.

У **Львівській області** з недотриманням умов проектної угоди першу поставку «пакунків малюка» ЮНОПС до медичного складу було здійснено на **21 день** пізніше встановленого терміну, другу – на **15**, третю – на **10 днів**. Як наслідок, наприклад, у КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр» видачу одного «пакунка малюка» вартістю 3,2 тис. грн здійснено на 54 календарний день після виписки породіллі, двох пакунків на суму 21,5 тис. грн – після встановленого 30-денного терміну. У чотирьох відділах соціального захисту населення м. Львова встановлено 22 випадки перевищення встановленого терміну видачі «пакунка малюка» від 4 днів до 2-х місяців.

Через відсутність у КНП «Пологовий будинок №5» **Одеської міської ради «пакунка малюка»** (2018 році) у загальній кількості 249 од. на суму 896,40 тис. грн, їх видача здійснювалась у кінці 2018 року, із затримкою понад місяць після народження дитини.

У результаті цього такі товари, як термометри для води та тіла, ножиці манікюрні тощо, необхідні в перші дні після народження дитини, батьки змушені були придбавати за власний кошт; окремий одяг, включений до «пакунка малюка», не міг бути використаним через невідповідність розміру віку дитини.

Також встановлено факти неповної комплектації «пакунка малюка», що є свідченням неналежного контролю за якістю комплектації пакунка необхідними товарами.

Наприклад, КУ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Київського району міста Одеси» у жовтні 2018 року складено акт про відсутність в «пакунках малюка» 18 од. товарів; управлінням соціального захисту населення та охорони здоров'я Білгород-Дністровської районної державної адміністрації – 28 одиниць.

КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради встановлено у грудні 2019 року факт неповної комплектності «пакунка малюка» (відсутність 1 комбінезону); у липні 2020 року – недоукомплектування декількох «пакунків малюка» 10 найменуваннями товарів, а саме: шкарпетки дитячі – 4 пари, термометр для води, термометр для тіла електронний, ножиці дитячі, крем із вмістом ланоліну, крем для малюка під підгузок та дитячі ватні палички.

КНП «Пологовий будинок № 5» Одеської міської ради за 2019 рік виявлено некомплектність двох «пакунків малюка», КНП «3-я міська клінічна лікарня м. Львова» – чотирьох.

У подальшому за кожним випадком ЮНОПС (через уповноваженого постачальника допомоги – ТОВ «Скай Трейд Україна») через поштову компанію здійснювало експрес-доставку предметів, відсутніх у пакунку та відображених в актах, на адресу відділень, вказану породіллями для отримання.

Таким чином, рівень забезпечення громадян одноразовою натуральною допомогою «пакунок малюка» та грошовою компенсацією вартості такої допомоги на дітей, які народилися з вересня 2018 року по грудень 2020 року, становить 94 відсотка. Водночас внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень Кабінетом Міністрів України, Мінсоцполітики, департаментами соціального захисту населення ОДА та КМДА, видача допомоги здійснюється із порушенням встановлених термінів, що призводить до неможливості використання дитячого одягу, яким укомплектовані «пакунки малюка», одразу після народження дітей.

ВИСНОВКИ

1. Запровадження з 1 вересня 2018 року надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» стало одним із заходів реалізації Державної соціальної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2021 року в частині розбудови ефективної системи захисту прав та інтересів дитини на рівні територіальної громади в умовах децентралізації та прикладом максимально наближеної до громадян соціальної адресної цільової допомоги, розрахованої на підтримку сімей із новонародженими дітьми. Зокрема, спрямування з державного бюджету у 2018–2020 роках 2544,4 млн грн дало можливість придбати 587 441 «пакунок малюка» та виплатити грошову компенсацію вартості такого пакунка на 83 277 новонароджених дітей.

Водночас рішення центральних та місцевих органів виконавчої влади не забезпечили ефективного використання коштів державного бюджету: **Кабінету Міністрів України** в частині реалізації за рахунок коштів державного бюджету на умовах співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги та визначення порядку використання коштів державного бюджету на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги, **Секретаріату Кабінету Міністрів України та Мінекономрозвитку** – моніторингу реалізації проектів, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, **Мінсоцполітики та структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних державних адміністрацій і Київської міської державної адміністрації** – укладання проектних угод та контролю за їх реалізацією.

Наслідком ухвалення неефективних управлінських рішень стала **непрозора та проведена не у конкурентний спосіб закупівля 587 441 «пакунка малюка»**. Здійснення службовими особами структурних підрозділів соціального захисту населення обласних державних адміністрацій (окрім Донецької) і Київської міської державної адміністрації за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі **83,8 млн грн** та Мінсоцполітики за рахунок коштів державного бюджету в сумі **45,5 млн грн** додаткових витрат на оплату послуг з управління проектами, що реалізуються в межах міжнародної технічної допомоги, міжнародною прибутковою організацією на закупівлю «пакунка малюка» призвело до неправомірних витрат (розтрат) коштів місцевих і державного бюджетів та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам і державі на зазначені суми відповідно та має ознаки кримінальних правопорушень щодо привласнення, розтрати майна (коштів) або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

При реалізації двох проектів міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні» від 20.08.2018 № 3919 та «Сприяння захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства» від 06.01.2021 № 4628

державою у 2018–2020 роках не отримано згідно з Порядком залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153 (далі – Порядок № 153), на безоплатній та безповоротній основі послуг, робіт чи фінансових ресурсів на забезпечення «пакунками малюка». Це свідчить про ненадання міжнародної технічної допомоги Україні від Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів (далі – ЮНОПС) (донора) в рамках зареєстрованих проектів та, як наслідок, застосування особливих умов закупівлі та використання бюджетних коштів у порядку співфінансування всупереч вимогам законодавства України.

2. Нормативна база щодо порядку залучення міжнародної технічної допомоги, використання коштів на закупівлю «пакунка малюка» і виплату грошової компенсації вартості такого пакунка має суттєві прогалини та потребує врегулювання низки питань для запобігання неефективному використанню бюджетних коштів.

2.1. Положення Порядку № 153 не визначають умов співфінансування з інших джерел проекту міжнародної технічної допомоги, його частку у кошторисній вартості проекту міжнародної технічної допомоги та джерела походження такого співфінансування.

За такої неврегульованості Кабінетом Міністрів України видано постанову від 20.06.2018 № 512 «Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» (далі – Постанова № 512), відповідно до якої кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам визначено джерелом співфінансування реалізації проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні». Внаслідок цього норми Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» не було застосовано при використанні коштів субвенції, що призвело до проведення непрозорої та не у конкурентний спосіб закупівлі «пакунка малюка» та сплати виконавцеві, який є одночасно донором проекту (ЮНОПС), додаткових витрат за реалізацію проекту, хоча міжнародної технічної допомоги у вигляді коштів, послуг, робіт на безоплатній основі від донора не надходило взагалі.

Єдиним джерелом фінансування проектів, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, в частині забезпечення «пакунками малюка» за весь період, охоплений аудитом, були бюджетні кошти: у 2018–2019 роках – кошти місцевих бюджетів, що надійшли з державного бюджету у вигляді субвенції за КПКВК 3511340, у 2020 році – кошти державного бюджету за КПКВК 2501030.

2.2. Порядок та умови реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020–2021 роках, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744, не визначають механізму проведення перевірки цільового використання

грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «паунок малюка».

Як наслідок, виконання структурними підрозділами з питань соціального захисту населення покладених на них повноважень щодо здійснення контролю за цільовим використанням коштів грошової компенсації є неможливим та фактично такий контроль у досліджених під час аудиту восьми органах у м. Вінниця, Дніпро, Київ, Харків не здійснювався.

2.3. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «паунок малюка», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180 (далі – Порядок використання № 1180), не передбачає завчасної закупівлі «пакунків малюка» з метою створення резерву для безперебійного забезпечення одноразовою натуральною допомогою, що не враховує кращого міжнародного досвіду з реалізації подібних проектів і створює додаткові управлінські ризики, ризики неефективного використання бюджетних коштів, а також порушення законних прав отримувачів.

3. Унаслідок незабезпечення Мінсоцполітики об'єктивного визначення розміру одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» надлишково перераховано кошти на рахунок міжнародної прибуткової організації.

Визначену в постанові Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 512 «Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» вартість одноразової натуральної допомоги «паунок малюка» в розмірі не більш як **5000 грн** належними розрахунками Мінсоцполітики не обґрунтовано, що підтверджено аудитом.

Це призвело до визначення структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних державних адміністрацій та Київської міської державної адміністрації при укладанні з ЮНОПС проектних угод сум фінансування в обсягах, які перевищують реальну (фактичну) вартість таких пакунків, яка становила від **2534,85 до 4139,6 грн** у різні проміжки часу в межах періоду, охопленого аудитом.

Наслідком зазначеного стало перерахування (авансування) департаментами соціального захисту населення обласних державних адміністрацій (крім Донецької області, яка обґрунтувала відмову від підписання проектної угоди невідповідністю її нормам законодавства) та Київської міської державної адміністрації на рахунок ЮНОПС коштів субвенції у розмірі більшому, ніж **необхідно для забезпечення «пакунками малюка» на період з 1 вересня 2018 року по 31 грудня 2019 року**, що призвело до утворення залишків невикористаних ЮНОПС коштів у сумі **24,4 млн грн, які більше року знаходяться на рахунках цієї організації без використання** і будуть повернуті лише після 31.07.2021; збільшення обсягів поставок «пакунка малюка» щонайменше на 20 відс., або 119 810 од. на суму

394,3 млн грн; продовження термінів дії проектних угод у деяких регіонах з 31.12.2019 до 31.10.2020, коли вже діяв інший порядок закупівлі пакунків.

4. Необґрунтованість визначення Мінсоцполітики вартості допомоги «пакунок малюка» та невідповідність переліку дитячих товарів для комплектування реальній потребі призвели до вимушених неодноразових його змін та видачі пакунків, наповненість яких не відповідала чинному на момент видачі переліку.

4.1. За 2018–2020 роки **чотири** рази вносилися зміни до Переліку дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025 (далі – Перелік товарів № 1025): асортимент розширено з 25 до 35 найменувань, а кількість предметів з **30 до 91 од., тобто в понад три рази.**

Через надлишкове фінансування видатків на закупівлю пакунків ЮНОПС здійснювались такі закупівлі відповідно до чинного на той момент переліку. У результаті регіони отримували пакунки, комплектація яких не відповідала новому чинному переліку, до якого з метою використання коштів та за рекомендаціями Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (далі – ЮНІСЕФ) вносилися зміни. Як наслідок, батьки новонароджених дітей отримували недоукомплектовані пакунки.

Так, КНП «Міська клінічна лікарня № 9» Дніпровської міської ради та КП «Дніпропетровський обласний перинатальний центр зі стаціонаром» ЮНОПС поставлено у 2018 і 2019 роках 2951 «пакунок малюка», до складу яких увійшло 25 найменувань дитячих товарів у кількості 30 од., хоча у зв'язку зі змінами перелік дитячих товарів на той час розширено до 28 найменувань у кількості 37 одиниць. Доукомплектування новими товарами ЮНОПС не здійснювалося, і батьки новонароджених дітей отримали «пакунок малюка», що не відповідав оновленому переліку (не укомплектовано сорочкою, підковдрою, іграшками).

4.2. Включення до Переліку товарів № 1025 матрацу розміром 42 x 70 см, товщиною не менше ніж 3 см з гіпоалергенним наповнювачем, розмір якого має збігатися з розміром (площею) дна коробки-колиски, не є економічно вигідним: його подальше використання для дитячого ліжка є неможливим, оскільки стандартний розмір ліжка 60 x 120 сантиметрів. Крім того, технічні вимоги до матрацу, визначені в Переліку товарів № 1025, не відповідають ДСТУ ГОСТ 19917:2016 та становлять загрозу для здоров'я дитини.

Перелік товарів № 1025 не передбачає теплих речей, що не дає можливості забезпечити новонароджених повним комплектом одягу з урахуванням пори року.

4.3. Недоукомплектованість «пакунка малюка» свідчить про неналежний контроль за якістю. У досліджених регіонах встановлено непоодинокі факти відсутності в «пакунках малюка» окремих товарів. У подальшому за кожним випадком ЮНОПС (через уповноваженого

постачальника допомоги – ТОВ «Скай Трейд Україна») через поштову компанію здійснювало експрес-доставку предметів, відсутніх у пакунку та відображених в актах, на адресу відділень, вказану породіллями для отримання. При цьому усунення невідповідності комплектації «пакунка малюка» чинному переліку відбувалось лише у разі звернення таких отримувачів.

Огляд Рахунковою палатою вмісту пакунка (17.02.2021), придбаного для доставки у 2021 році в регіони та наданого ЮНОПС для огляду, також засвідчив невідповідність Переліку товарів № 1025 за чотирма позиціями. Так, передбачено комплектування «пакунка малюка» підгузками одноразовими для новонароджених 2-5 та 3-6 кілограм. Встановлено наявність підгузків для дітей вагою 3-5 та 4-6 кілограм, тобто батьки, діти яких мають вагу менше 3 кг (за показниками 2019 року у місяць народжувалось в середньому 1242 недоношені дитини), не зможуть скористатися в перші дні життя своїх дітей підгузками, розрахованими на дітей вагою від 3 до 6 кг.

5. Внаслідок ухвалення неефективних управлінських рішень при визначенні порядку використання коштів державного бюджету на закупівлю «пакунка малюка» та незабезпечення дієвого внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів (структурних підрозділів з питань соціального захисту населення облдержадміністрацій та Київської міськдержадміністрації, Мінсоцполітики) за їх використанням, безпідставно здійснено додаткові витрати на оплату послуг з управління проектами міжнародної технічної допомоги міжнародною прибутковою організацією на закупівлю «пакунка малюка», що призвело до втрат коштів місцевих і державного бюджетів та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам і державі на суми 83,8 та 45,8 млн грн відповідно.

5.1. У результаті реалізації структурними підрозділами з питань соціального захисту населення обласних державних адміністрацій (крім Донецької) та Київської міської державної адміністрації Постанови № 512 та сплати виконавцеві (ЮНОПС) відповідно до укладених проектних угод за послуги з реалізації проекту міжнародної технічної допомоги «Забезпечення соціального захисту та відповідального батьківства в Україні» в **розмірі 4,5 відс.** з державного бюджету за рахунок коштів субвенції, додатково витрачено **83,8 млн грн**, що призвело до втрат коштів місцевих бюджетів і заподіяння матеріальної шкоди (збитків) територіальним громадам на цю суму.

5.2. Внаслідок прийняття Мінсоцполітики від ЮНОПС звіту про закупівлю «пакунків малюка» та відображення в бухгалтерському обліку суми вартості «пакунків малюка», які фактично ЮНОПС не придбано (не створено зобов'язань для закупівлі товарів), Міністерством не отримано в порядку повернення від ЮНОПС у січні 2021 року коштів на суму **45,5 млн грн**, що призвело до втрат коштів державного бюджету та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) державі на цю суму.

При цьому за інформацією, отриманою під час аудиту, Мінсоцполітики листом від 04.12.2020 № 16966/0/2-20/57 повідомило ЮНОПС про відмову прямо передбачати в проектній угоді ініційовану ЮНОПС норму про витрати цієї міжнародної прибуткової організації на управління проектом у розмірі 4,5 відсотка.

Крім того, внаслідок незабезпечення Мінсоцполітики належного контролю за станом виконання ЮНОПС умов проектної угоди щодо закупівлі «пакунків малюка», ЮНОПС придбано за рахунок коштів державного бюджету на 69 пакунків більше, ніж передбачено угодою, поставку яких в регіони графіком не передбачено та фактично не здійснено, що призвело до втрат коштів державного бюджету та заподіяння матеріальної шкоди (збитків) державі на суму **0,3 млн гривень**.

Незважаючи на встановлені цим аудитом факти та наявність значних ризиків при використанні коштів державного бюджету, Мінсоцполітики до переліку пріоритетних об'єктів внутрішнього аудиту Стратегічного зведеного плану діяльності з внутрішнього аудиту Мінсоцполітики на 2021–2023 роки бюджетної програми за КПКВК 2501030 в частині видатків на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» не включено.

6. У цілому рівень забезпечення отримувачів «пакунком малюка» та грошовою компенсацією вартості такого пакунка на дітей, які народилися з вересня 2018 року по грудень 2020 року, є високим і становить 94 відсотки. Водночас виявлено численні факти порушення законних прав громадян через неотримання з незалежних від них причин «пакунка малюка».

6.1. Так, **124,3 тис.** осіб, діти яких народилися з вересня 2018 року по грудень 2020 року, взагалі не отримали такої допомоги з державного бюджету, що пов'язано, зокрема, з тим, що видача пакунків на дітей, народжених з 24 жовтня до 31 грудня 2020 року, мала здійснюватися протягом січня-березня 2021 року (аудит завершено в Мінсоцполітики 15.03.2021). **Ще 14,7 тис.** дітей, народжених у Донецькій області, отримували грошову компенсацію у розмірі 3250 грн за рахунок обласного, а не державного бюджету, через офіційну відмову облдержадміністрації від укладання проектної угоди з ЮНОПС.

Крім того, **більше 90 тис. батьків дітей, народжених протягом січня-квітня 2021 року, з початку року взагалі не отримали такої допомоги**, оскільки закупівля «пакунка малюка» ще не відбулася, що створює ризики подальшого неефективного використання бюджетних коштів і порушення прав отримувачів допомоги.

У результаті порушуються встановлені законодавством вимоги щодо видачі закладом охорони здоров'я одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини. Як наслідок, такі товари, як термометри для води та тіла, ножиці манікюрні тощо, необхідні в перші дні після народження дитини, батьки змушені придбавати за власний кошт, а деякий одяг, який включено до «пакунка малюка», фактично не може використовуватися породіллями за призначенням **через невідповідність**

розміру віку дитини у зв'язку зі впливом часу.

6.2. Вартість дитячих товарів у роздрібній мережі закладів торгівлі, які приєдналися до публічного договору про реалізацію пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»», в **півтора рази є більшою**, ніж визначений у постанові Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744 «Деякі питання реалізації пілотного проекту з монетизації одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» розмір грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», що не дає можливості придбати у роздріб дитячі товари у необхідному обсязі, а отже, фактично не є компенсацією вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

Загалом станом на 01.03.2021 на спеціальних рахунках АТ КБ «ПриватБанк» знаходилося **217,3 млн грн, або 52,2 відс.** суми виплаченої громадянам у вересні-грудні 2020 року грошової компенсації, які отримувачі мають право використати самостійно протягом року на придбання дитячих товарів, але ще цим не скористалися.

На стан забезпечення допомогою та ефективність використання бюджетних коштів негативно впливають також інші фактори, про які зазначено об'єктами контролю. Ці фактори та зумовлені ними ризики не враховані чинними нормативними актами у зазначеній сфері та пов'язані з особливостями сурогатного материнства, забезпеченням допомогою батьків дітей, які мають критично малу вагу, а також дітей, яких покинули батьки в медичному закладі одразу після народження.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження цього Звіту.

2. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики, Уповноваженому Президента України з прав дитини, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини в порядку інформування.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

3.1. Підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України в установленому законодавством порядку законопроект, яким визначити правові та економічні засади планування, залучення і використання міжнародної технічної допомоги.

3.2. Внести зміни до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 № 153, щодо передбачення умов для співфінансування з інших джерел проекту міжнародної технічної допомоги, його частки у кошторисній вартості проекту міжнародної технічної допомоги та визначення джерел походження такого співфінансування.

3.3. Доручити Міністерству соціальної політики України розробити та внести в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проект змін до:

Порядку та умов реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020–2021 роках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744, в частині визначення періодичності та механізму проведення перевірки цільового використання грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»;

Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180, в частині передбачення умов для закупівлі «пакунка малюка» для створення резерву, а також періодичності актуалізації переліку дитячих товарів для комплектування «пакунка малюка».

4. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати **Міністерству соціальної політики України** і рекомендувати:

4.1. Підготувати та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект змін до:

Порядку та умов реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020–2021 роках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744, в частині визначення періодичності та механізму проведення перевірки цільового використання грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»;

Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2020 № 1180, в частині передбачення:

норми щодо закупівлі «пакунка малюка» для створення резерву з метою безперебійного та своєчасного забезпечення отримувачів при народженні дітей;

вимог щодо періодичності актуалізації переліку дитячих товарів для комплектування «пакунка малюка».

4.2. У взаємодії з Міністерством охорони здоров'я України актуалізувати Перелік дитячих товарів для комплектування одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини,

затверджений наказом Мінсоцполітики від 17.07.2018 № 1025, на предмет чіткості та вичерпності переліку товарів для комплектування пакунка.

4.3. Опрацювати разом із закупівельною організацією питання щодо передбачення у тендерній документації вимог до системи контролю за якістю «пакунка малюка» в частині комплектації та проекті договору про закупівлю таких товарів – відповідальності за фактичну невідповідність.

4.4. Вжити заходів щодо повернення ЮНОПС заподіяної матеріальної шкоди (збитків) державі у сумі 45,5 млн грн та 0,3 млн гривень.

4.5. У взаємодії з Міністерством охорони здоров'я України, органами соціального захисту населення та закладами охорони здоров'я забезпечити врегулювання проблемних питань нормативного та організаційного характеру щодо реалізації заходів з надання при народженні дитини допомоги у вигляді «пакунка малюка» та виплати грошової компенсації, у тому числі запровадження механізму повернення «пакунка малюка» у разі неповної комплектації.

4.6. Опрацювати спільно з Мінекономіки та внести на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо запровадження державних регульованих цін на дитячі товари, які закупаються в рамках реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», для унеможливлення значної диференціації цін у роздрібній мережі.

5. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати **Міністерству фінансів України** і рекомендувати врахувати результати аудиту при плануванні видатків державного бюджету на надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка».

6. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати департаменту соціальної політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), управлінню соціального захисту населення Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, управлінню соціального захисту населення Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації, КНП «Київський міський пологовий будинок № 5» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КНП «Перинатальний центр м. Києва» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації, департаменту соціальної політики Вінницької міської ради, КНП «Вінницький міський клінічний пологовий будинок № 1», КНП «Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини», департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Лівобережному управлінню соціального захисту населення Дніпровської міської ради, Центральному управлінню соціального захисту населення Дніпровської міської ради, КНП «Міська клінічна лікарня № 9» Дніпровської міської ради, комунальному підприємству «Дніпропетровський обласний перинатальний центр зі стаціонаром» Дніпропетровської обласної ради,

департаменту соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації, Сихівському відділу соціального захисту управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, Шевченківському відділу соціального захисту управління соціального захисту департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради, КНП Львівської обласної ради «Львівський обласний клінічний перинатальний центр», КНП «Пологовий клінічний будинок № 1 м. Львова», КНП «3-я міська клінічна лікарня м. Львова», департаменту соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації, КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради та його структурному підрозділу Одеському обласному пологовому будинку, КНП «Пологовий будинок № 1» Одеської міської ради, КНП «Пологовий будинок № 5» Одеської міської ради, КНП «Пологовий будинок № 7» Одеської міської ради, департаменту соціального захисту населення Харківської обласної державної адміністрації, КНП «Міський перинатальний центр» Харківської міської ради, КНП Харківської обласної ради «Обласний клінічний перинатальний центр», КНП «Міський клінічний пологовий будинок № 6» Харківської міської ради, управлінню соціального захисту населення адміністрації Шевченківського району Харківської міської ради, управлінню соціального захисту населення адміністрації Немишлянського району Харківської міської ради, управлінню соціального захисту населення адміністрації Індустріального району Харківської міської ради та рекомендувати розглянути рішення Рахункової палати, запланувати та вжити у зв'язку з цим заходи.

7. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству закордонних справ України, Постійному представництву України при ООН та Об'єднаній інспекційній групі системи Організації Об'єднаних Націй (Joint Inspection Unit of the United Nations System) в порядку інформування.

8. Надіслати матеріали аудиту (Звіт про результати аудиту, рішення Рахункової палати, копію акта за результатами здійснення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» в Міністерстві соціальної політики України від 15.03.2021 № 01-18-10/17) до Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України.

Заступник Голови
Рахункової палати

А. В. Майснер

ПАКУНОК МАЛЯТИ

ДИТЯЧИЙ ТЕКСТИЛЬ

- 1 Пелюшки: ситцева (2 шт.), фланелева (2 шт.), муслінова (1 шт.)
- 2 Пелюшка багаторазова вологостійка (2 шт.) **NEW**
- 3 Ковдра тепла/демісезонна
- 4 Плед-ковдра
- 5 Підковдра
- 6 Комбінезон-трансформер з капюшоном демісезонний, унісекс, розмір 0-12 місяців
- 7 Рушник махровий для купання з кутком (2 шт.) **NEW**
- 8 Матрац в коробку-колыску

ДИТЯЧИЙ ОДЯГ

- 9 Шапочка, бавовна 100%, розміри 0-3, 3-6 та 6-12 місяців
- 10 Боді з коротким рукавом, розміри 51-56 (2 шт.), 57-62 (3 шт.), 63-68 (3 шт.) та 69-75 (3 шт.) **NEW**
- 11 Боді з довгим рукавом, розміри 51-56 (2 шт.) та 57-62 (3 шт.), 63-68 (3 шт.) та 69-75 (3 шт.) **NEW**
- 12 Штани-повзунки, розміри 51-56 (2 шт.) та 57-62 (2 шт.) **NEW**
- 13 Чоловічки з довгим рукавом та штанцями, розміри 51-56 (2 шт.) та 57-62 (3 шт.), 63-68 (3 шт.) та 69-75 (3 шт.) **NEW**
- 14 Сорочечка дитяча, розмір 51-56 (2 шт.) та 57-62 (2 шт.) **NEW**
- 15 Шкарпетки, розмір 0-3 (2 шт.) та 4-6 місяців (2 шт.)
- 16 Рукавички для немовлят
- 17 Слюнявчик дитячий 0-3 та 4-6 місяців

ТОВАРИ ГІГІЄНИ

- 18 Підгузки одноразові для новонароджених 2-5 кг (не менше ніж 94 шт.) **NEW**
- 19 Підгузки одноразові для новонароджених 3-6 кг (не менше ніж 94 шт.) **NEW**
- 20 Серветки вологі одноразові
- 21 Крем із вмістом ланоліну 100%
- 22 Рідке мило-шампунь дитяче (2 шт.) **NEW**
- 23 Губка для купання немовляти, гіпоалергенна
- 24 Крем для малюка під підгузок (2 шт.) **NEW**
- 25 Дитяче мило для прання
- 26 Дитячі гігієнічні ватні палички з обмежувачем (2 шт.) **NEW**

ІНШІ ТОВАРИ

- 27 Товари/іграшки розвиваючі
- 28 М'яка книга
- 29 Багатофункціональний розвиваючий килимок
- 30 Термометр для води
- 31 Термометр для тіла електронний
- 32 Гребінець для волосся та вичісування молочних кірок
- 33 Ножиці манікюрні дитячі з тупими наконечниками
- 34 Коробка-колыска із міцного картону

